

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, z. ú.**

Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PREVENCE KRIMINALITY Z POHLEDU
KRIMINALISTIKY, KRIMINOLOGIE A TRESTNÍHO
PRÁVA**

Autor práce: Jakub Vokroj DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. V platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Janu Bouchalovi za cenné rady a připomínky při vedení práce a dále své rodině za podporu během studií.

ABSTRAKT

VOKROJ, J. *Prevence kriminality z pohledu kriminalistiky, kriminologie a trestního práva: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 63 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jan Bouchal

Klíčová slova: obecní policie, městská policie, prevence kriminality, sociální prevence, situační prevence, systém prevence kriminality, preventivní programy, preventivní projekty, preventisté

Tématem předkládané bakalářské práce je prevence kriminality ve městě České Budějovice. Práce se zaměřuje na pojem prevence kriminality, její dělení a systém v České republice a v praktické části se zaměří přímo na preventivní činnost strážníků městské policie v Českých Budějovicích. Pro práci byly stanoveny tři hypotézy, k jejichž potvrzení či vyvrácení bylo provedeno dotazníkové šetření.

Závěrem práce byla navržena určitá doplňující opatření, která by mohla podpořit činnost v této problematice. Za největší přínos práce bylo možno považovat zpracování přehledu o teorii i praxi v oblasti prevence kriminality prováděné strážníky v krajském městě Jihočeského kraje Českých Budějovicích.

ABSTRACT

VOKROJ, J. *Crime prevention in terms of criminalistics, criminology and Criminal law: bachelor thesis*. České Budějovice: The college of European and Regional studies, 2018. 63 s. Supervisor: JUDr. Jan Bouchal

Key words: municipal police, The Municipal police, crime prevention, social prevention, situational prevention, crime prevention system, preventive programs, preventive projects, preventives

The topic of this bachelor thesis is the prevention of crime in the town of České Budějovice. The thesis focuses on the concept of crime prevention, its division and system in the Czech Republic, and in the practical part will focus directly on the preventive activity of police officers in České Budějovice. Three hypotheses were identified for the work, for which confirmation or refutation was conducted a questionnaire survey.

In conclusion, some supplementary measures were proposed to support action in this area. The greatest benefit of the work was the elaboration of a review of theory and practice in the field of crime prevention carried out by police officers in the regional city of the South Bohemian Region of České Budějovice.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika práce.....	9
2 Kriminalita	10
2.1 Kriminalita.....	10
2.1.1 Druhy kriminality	11
2.1.2 Kriminologie	12
3 Prevence kriminality	14
3.1 Klasifikace prevence kriminality.....	14
3.1.1 Dělení prevence kriminality podle obsahového zaměření.....	15
3.1.2 Dělení prevence kriminality podle okruhu adresátů	16
3.1.3 Dělení prevence kriminality podle aplikovaných preventivních opatření	16
3.1.4 Dělení prevence kriminality podle zaměření a účinků opatření	17
4 Prevence kriminality v České republice.....	18
4.1 Subjekty prevence kriminality.....	18
4.1.1 Stát a státní orgány.....	18
4.1.2 Policie ČR.....	18
4.1.3 Občanská společnost a komunity.....	19
4.2 Systém prevence kriminality v ČR.....	19
4.2.1 Republiková úroveň.....	21
4.2.2 Krajská úroveň.....	22
4.2.3 Městská úroveň.....	22
5 Prevence kriminality z pohledu MP v Českých Budějovicích.....	23
5.2 Městská policie.....	23
5.3 Historie městské policie České Budějovice	25
5.4 Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje pro roky 2018 – 2020.....	28
5.5 Financování prevence kriminality v Českých Budějovicích	29
5.6 Vybrané demografické a socioekonomické ukazatele	31
5.6.1 Sociálně vyloučené lokality	31
6 Analýza preventivních opatření prováděných MP v Českých Budějovicích.....	33
6.1 Analýza trestné činnosti v Jihočeském kraji a v Českých Budějovicích	33
6.2 Druhy kriminality v Českých Budějovicích.....	34

6.2.1 Majetková kriminalita.....	34
6.2.2 Informační kriminalita	35
6.2.3 Hospodářská kriminalita	35
6.2.4 Násilná kriminalita.....	35
6.2.5 Mravnostní kriminalita	36
6.2.6 Přestupky	36
6.3 Prevence kriminality Městskou policií v Českých Budějovicích.....	37
6.3.1 Projekt Asistent prevence kriminality.....	39
6.3.2 Působení dalších subjektů v oblasti prevence kriminality	40
6.4 SWOT analýza	41
7 Výsledky dotazníkového šetření	43
8 Diskuze výsledků	52
9 Návrh na možné zefektivnění prevence kriminality	56
Závěr	58
Seznam použitých zdrojů	60
Seznam obrázků	61
Seznam grafů.....	61
Seznam tabulek	61
Přílohy	62
Příloha č. 1: Dotazník	62

Úvod

Tématem předkládané bakalářské práce je prevence kriminality ve městě České Budějovice. Téma jsem si vybral z důvodu jeho zajímavosti a také důležitosti pro občany krajského města.

Prevence kriminality je nedílnou součástí moderní společnosti a zároveň důležitým prostředkem ke snižování výskytu kriminality. Tato problematika je v odborné literatuře řešena v rámci kriminologie, kriminalistiky a trestního práva. Bakalářská práce za pomoci analýzy a komparace odborné literatury a dalších odborných zdrojů porovná obsah prevence z pohledu kriminologie, kriminalistiky a trestního práva a v praktické části posoudí úroveň a účinnost prevence kriminality v městě České Budějovice, případně navrhne podněty k jejímu zefektivnění.

Předkládaná práce je členěna do dvou částí. První část se zabývá teoretickou rešerší v dané problematice. Tato část práce byla vypracována na základě studia odborné literatury. Druhá část práce se zaměří na analýzu preventivních opatření, která jsou realizována Městskou policií v Českých Budějovicích. Po provedené analýze budou navrženy možné podněty, které by mohly vést ke zvýšení efektivity prevence kriminality v dané oblasti. Podkladem pro tyto návrhy bude SWOT analýza.

1 Cíl a metodika práce

Hlavním cílem předkládané bakalářské práce je analýza preventivních opatření, přijatých v rámci působnosti Městské policie v Českých Budějovicích, posouzení jejich účinnosti a návrh nových možných řešení pro zvýšení efektivity za pomoci SWOT analýzy. Dílčím cílem je pak zmapování možného budoucího vývoje prevence kriminality z pohledu Městské policie České Budějovice.

Pro splnění hlavního cíle jsou využity informace publikované na internetových stránkách analyzované městské policie, Zprávy o činnosti Městské policie České Budějovice, Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje a dále z dotazníkového šetření, které bude provedeno mezi asistenty prevence kriminality. Velmi důležitým hlediskem je názor již zmíněných asistentů prevence kriminality a kvalifikovaných preventistů na efektivnost aktuálních projektů zaměřených na prevenci kriminality a jejich možný budoucí vývoj.

Výsledky z praktické části bakalářské práce mohou posloužit jako přehled o realizovaných preventivních aktivitách v rámci Městské policie České Budějovice, a to nejen pro zainteresované pracovníky obecní policie, ale také pro jednotlivce, kteří se o tuto problematiku zajímají. Přínosem této práce bude pohled odborníků na budoucnost v oblasti prevence kriminality.

Pro účely této práce byly stanoveny celkem tři hypotézy H1- H3:

H1: Prevence kriminality, která je realizovaná Městskou policií České Budějovice je různorodá a není zaměřena pouze jedním směrem.

H2: Zaměstnanci na úseku prevence kriminality u Městské policie České Budějovice považují realizované i plánované preventivní projekty za účinný prostředek, kterým lze předejít páčání trestných činů.

H3: Zaměstnanci ve službě Městské policie České Budějovice chtějí vytvářet nové projekty v oblasti prevence kriminality.

Pro získání všech potřebných informací k vypracování praktické části bakalářské práce bylo využito studium dokumentů z internetových stránek, strategických dokumentů a dále dotazníkové šetření, kterého se účastnili policisté vykonávající svou službu u Městské policie České Budějovice.

2 Kriminalita

2.1 Kriminalita

Kriminalita pochází z latinského slova *crimen* (zločin). Odborná literatura definuje kriminalitu jako sociální jev vyskytující se v každé společnosti. Na tento jev je možné nahlížet ve dvou základních rovinách:

Legální definice kriminality vychází z trestního práva, které považuje za zločin pouze všech uvedených trestných činů, které byly spáchány v určitém období a na určitém místě. Legální definice pojmu zahrnuje tedy nejen skutečnou kriminalitu, která byla zjištěna a oficiálně registrována, ale také předpokládanou kriminalitu, která zjištěna nebyla.¹

Sociální definice kriminality je širší než legální definice, která vychází z trestního práva. V této definici jsou zahrnuty také ty jevy, které považuje společnost za nežádoucí a velmi škodlivé. Výskyt těchto jevů nemusí být nutně upraven právními předpisy, avšak s trestní činností souvisí. Jedná se např. o užívání drog, alkoholismus, prostituci apod.²

Mezi vědy o kriminalitě jsou zahrnuty takové obory, jejichž předmětem zkoumání je kriminální chování lidí. Tyto vědy je možné dále rozčlenit:

- právní disciplíny – trestní právo hmotné a trestní právo procesní;
- neprávní disciplíny – kriminologie a kriminalistika.

Mezi kriminalistikou a kriminologií je poměrně velmi úzký vztah. Rozdílem je to, že kriminalistika se zabývá odhalováním kriminálního chování jedinců, jejich dopadení a policejní prevenci, zatímco kriminologie se zabývá příčinami vedoucími k existenci zločinnosti.³

Rozdíl mezi trestním právem a kriminologií zase spočívá v tom, že z pohledu trestního práva se zkoumá formální rovnost občanů dané země před zákonem a způsob jejího zajištění, zatímco kriminologie zkoumá dopad zavedení příslušných právních norem v praxi a jejich případné nedostatky.⁴

---

¹ MUSIL, J. Kriminalistika. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-362-0.

² MUSIL, J. Kriminalistika. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-362-0.

³ MUSIL, J., KONRÁD, Z. SUCHÁNEK, J. Kriminalistika, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2004.

⁴ KUČTA, J. a H. VÁLKOVÁ. Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-813-4

2.1.1 Druhy kriminality

V odborné literatuře je možné nalézt několik možných způsobů dělení kriminality. Tím nejzákladnějším rozdělením je členění kriminality na kriminalitu obecnou a kriminalitu zvláštní. Do obecné kriminality patří všechny kriminální jevy, všechny druhy kriminality a rovněž také všechny skupiny pachatelů kriminálních činů. Kriminalita zvláštní se pak orientuje na jednotlivé kriminální jevy, jednotlivé druhy kriminality či jednotlivé skupiny pachatelů.

Kriminalitu lze členit dle jednotlivých druhů trestných činů na:⁵

- násilnou kriminalitu - jedná se o trestné činy od domácího násilí až po brutální a organizované vraždy či násilné projevy;
- mravnostní kriminalitu – do tohoto druhu lze dále zařadit sexuální kriminalitu (znásilnění, pohlavní zneužívání, incest) a kriminalitu spojenou s prostitucí (ohrožování nákazou pohlavní nemocí či obchodování s „bílým masem“);
- majetkovou kriminalitu – jedná se o velmi častý druh kriminality (odcizení majetku krádeží, podvod, zpronevěra, lichva či legalizace výnosů z trestné činnosti);
- hospodářskou kriminalitu – odlišit hospodářskou kriminalitu od majetkové kriminality je poněkud obtížné a nejednoznačné, avšak obecně lze hospodářskou kriminalitu specifikovat jako činy vedoucí k narušení fungování hospodářského systému, zatímco majetková kriminalita směřuje proti majetku ve vlastnictví fyzických či právnických osob;
- kriminalita spojená s návykovými látkami;
- ostatní kriminalita – do této skupiny lze zařadit např. ekologickou či počítačovou kriminalitu.

Kriminalitu lze mimo výše uvedené členit ještě na trestnou činnost páchanou v dopravě, kriminalitu cizinců a etnických minorit, kriminální recidivu či extremismus a terorismus.⁶

---

⁵ CHMELÍK, J. a kol. Ekologická kriminalita a možnosti jejího řešení. Praha: Linde Praha a.s., 2005.

⁵ CHMELÍK, J. a kol. Ekologická kriminalita a možnosti jejího řešení. Praha: Linde Praha a.s., 2005.

⁶ KUČHTA, J. a H. VÁLKOVÁ. Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-813-4

Na kriminalitu je možné také nahlížet podle subjektů, které se jí dopouštějí:

- organizovaná kriminalita – jedná se o plánovanou trestnou činnost, kterou páchají osoby hierarchicky shromážděných ve skupině podle předem určené dělby činnosti;
- kriminalita mládeže.

2.1.2 Kriminologie

Kriminalitou (zločinností) se zabývá vědní disciplína nazývaná kriminologie. Tento pojem pochází z latinského slova *crimen* (zločin) a řeckého slova *logos* (učení) a znamená vědu o kriminalitě. Poprvé byl pojem kriminologie použit francouzským antropologem Topinardem v roce 1879 a o pár let později byla v Itálii vydána kniha nesoucí název *Criminologia*.⁷

Kriminologie se řadí mezi společenskovední disciplíny zabývající se v oblasti kriminality nejen jednotlivci (pachatel, oběť, justiční orgán), ale také společností jako celkem či jejími dílčími skupinami. Kriminologie je charakteristická svou empiričností, tedy zaměřením na poznávání skutečných jevů, které nějak souvisí s kriminalitou. Jedná se tedy spíše o pozorování skutečných jevů než o teoretické poznatky a výsledky slouží převážně zákonodárným a justičním orgánům a dalším orgánům sloužícím k sociální kontrole. Kriminologie se rovněž řadí k vědám multidisciplinárním, víceoborovým a mezioborovým. Poznatky jsou v oblasti kriminologie čerpány z několika oborů, jako je např. sociologie, psychologie, psychiatrie, kriminalistiky, trestního práva, pedagogiky atd.

V současné době působí ve světě řada výzkumných institutů v oblasti kriminologie, je vydáno velké množství učebnic a monografií zaměřených na danou problematiku a rovněž je založeno několik kriminologických fakult v rámci univerzit. V rámci České republiky patří k nejvýznamnějším pracovištím v oblasti kriminologie Institut pro kriminologii a sociální prevenci při Ministerstvu spravedlnosti.

Kriminálnímu chování jedinců ve společnosti se věnují právní a neprávní vědní disciplíny. K právním disciplínám se řadí věda zabývající se trestním právem, a sice trestním právem hmotným a trestním právem procesním. K neprávním disciplínám se pak řadí vědy jako kriminologie a kriminalistika. Kriminalistika velmi úzce souvisí s kriminologií.

---

⁷ NOVOTNÝ, O. a. J. ZAPLETAL. Kriminologie. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-376-8.

Rozdílem mezi těmito vědními obory je však skutečnost, že kriminalistika zkoumá policejní odhalování kriminálního chování, dopadení pachatelů a prevenci kriminality, zatímco kriminologie se zabývá příčinami kriminálních deliktů.⁸

---

⁸ MUSIL, J., KONRÁD, Z. SUCHÁNEK, J. Kriminalistika, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN: 80-7179-878-9

3 Prevence kriminality

Prevence kriminality je definována jako společná opatření, která jsou zaměřena především na předcházení kriminality ve společnosti. Komplexně se však zaměřují na předcházení všech sociálně patologických jevů v rámci společnosti, které jsou nežádoucí, škodlivé nebo nebezpečné pro společnost. Tato opatření mohou být v podobě preventivní strategie, preventivních plánů nebo preventivních programů zaměřených na prevenci kriminality. Kriminální prevenci je možné označit také jako sociální, situační či viktimologickou prevenci. Z hlediska kriminologie je dále tuto prevenci rozdělit dle adresátů, a sice na prevenci primární, sekundární a terciální.⁹

K pojmu prevence kriminality existuje doplňkový pojem represe kriminality. Tento pojem znamená utlumení určitého jevu prostřednictvím užití zákonných prostředků, které však nesou známky násilí. V průběhu 20. Století se stala kriminální prevence rovnocennou kriminální represi.¹⁰

K hlavním nástrojům státu sloužícím ke kontrole kriminality patří kriminální politika státu. Jedná se převážně o opatření státu, které mají napomoci snížit kriminalitu v daném státě a společnosti. Jako příklad lze uvést aplikace norem a právních předpisů v podobě především trestního práva. Kriminální politiku státu je možné rozdělit na dva základní subsystémy, a sice na subsystém trestní politiky zaměřený na strategie kriminální represe a na uplatnění postihu pachatele z hlediska trestněprávního a na subsystém preventivní politiky zaměřený na preventivní strategie a opatření.¹¹

3.1 Klasifikace prevence kriminality

V oblasti prevence kriminality existuje v dnešní době nepřehledné množství preventivních aktivit, koncepcí, strategií či programů. To vše je možné členit dle různých aspektů.

Preventivní strategie je možné členit na přímé a nepřímé. Přímé preventivní strategie jsou bezprostředně zacílené proti kriminalitě, zatímco nepřímé preventivní strategie se zaměřují na zlepšení životních podmínek, aby se předcházelo kriminalitě. Dále je

---

⁹ ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologický slovník. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 251 s. ISBN 978-80-7380-312-4.

¹⁰ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie, 3. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008. ISBN 9788073574093

¹¹ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie, 3. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008. ISBN 9788073574093

možné preventivní strategie členit podle okruhu adresátů (primární, sekundární, terciární), podle jejího zaměření (individuální, generální), podle území (lokální, regionální, celostátní) apod.

3.1.1 Dělení prevence kriminality podle obsahového zaměření

Sociální prevence se zaměřuje na sociální faktory vedoucí ke kriminalitě s cílem je překonat nebo neutralizovat. Mezi kriminogenní jevy, které sleduje, se řadí prostituce, alkoholismus, závislost na drogách, nezaměstnanost, extremistické skupiny, chudoba apod. Rovněž se orientuje na oblast rodiny, školy, sociálních služeb a jiných podobných institucí a jejich působení v oblasti prevence kriminality. Sociální prevence se zaměřuje především na pachatele trestné činnosti, a to i potenciálního, a snaží se modifikovat jeho chování, jelikož je ke spáchání trestného činu motivován nějakou určitou potřebou nebo touhou a chybí mu určité morální zábrany a svědomí. Lze tedy konstatovat, že existuje přímá spojitost mezi sociálními podmínkami a kriminálním chování pachatele.¹²

Situační prevence se zaměřuje na rozhodování lidí, zda se trestného činu dopustí či nikoliv. Toto rozhodování je ovlivněno situačními faktory. Tento druh prevence se zaměřuje na eliminaci kriminogenních situací, na co možná největší omezení příležitostí pro spáchání trestného činu a na zvýšení pravděpodobnosti, že pachatel trestného činu bude dopaden. Zatímco sociální prevence byla zaměřena na samotného pachatele, situační prevence se zaměřuje na samotný trestný čin. V rámci situační prevence je využíváno několika opatření, která vedou k prevenci trestné činnosti. Mezi tato opatření lze zahrnout *zvýšenou ochranu objektů, osob a věcí* (např. hlídací psi, bezpečnostní zámky, sebeobrana), *přesun ohrožených věcí na bezpečnější místo* (např. peníze na bankovních účtech či bezpečnostních schránkách, hlídaná parkoviště), *zlepšení dohledu nad ohroženou lokalitou* (hlídkové služby městské policie, bezpečnostní agentury) a další.¹³

Viktimologická prevence se zaměřuje na využití poznatků z viktimologie v praxi. Viktimologie je vědní obor, jehož středem zájmu jsou oběti. Zkoumá např. sociální a psychologické charakteristiky oběti či její vztah k pachateli. Viktimologická prevence se tedy orientuje na oběť trestných činů, a to jak oběti skutečné, tak oběti potenciální. Cílem je ochrana oběti a snaha o to, aby se člověk nestal obětí trestného činu.

---

¹² NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie, 3. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008.

¹³ ZAPLETAL, J. a kol. Prevence kriminality, 1. vydání. Praha: Policejní akademie ČR, 2000.

K naplnění tohoto cíle jsou využívány poradenské činnosti či kurzy zaměřené na sebeobranu psychologickou i fyzickou.¹⁴

3.1.2 Dělení prevence kriminality podle okruhu adresátů

Prevence primární představuje především nepřímou prevenci kriminality určenou celému obyvatelstvu. Působí plošně a na každého a je charakteristická tím, že u nikoho nebere v úvahu jeho kriminální ohrožení či kriminální rizikovost. Zkrátka působí bez rozdílu na každého, a to prostřednictvím hospodářské, sociální, kulturní, právní a jiné politiky.¹⁵

Prevence sekundární představuje přímou prevenci kriminality orientovanou na potenciální pachatele, potenciální oběti, na příčiny vedoucí k páčání kriminálních zločinů a na sociálně nežádoucí jevy jako je např. alkoholismus, drogová závislost nebo vandalismus. Jedná se preventivní aktivity v podobě různých poraden, linek důvěry, výchovných poradců ve školních zařízeních, terénní sociální asistenti apod.

Prevence terciární se zaměřuje na předcházení kriminální recidivy u pachatele a na předcházení viktimologické recidivy u oběti. Terciární prevence předpokládá, že trestný čin již byl spáchán a je tedy potřeba na tuto skutečnost nějak zareagovat. V případě prevence u pachatelů trestných činů se jedná např. o vytváření pracovních příležitostí, rekvalifikaci, poradenství v sociální i rodinné oblasti, pomoc při získání bydlení apod. V případě prevence u oběti se jedná o poskytnutí potřebné pomoci oběťm trestného činu.¹⁶

3.1.3 Dělení prevence kriminality podle aplikovaných preventivních opatření

V případě preventivních opatření lze tyto dále členit na organizační prevenci, technickou prevenci, personální prevenci či výchovnou prevenci.

Pod organizační prevencí je možné si představit např. poradenské středisko. Využívání uzamykatelných tyčí na volanty u osobních automobilů zase spadá pod technickou prevenci. Pod personální prevencí je možné představit si na vybraných pozicích pouze odborně vzdělané pracovníky a výchovná prevence může nabývat podoby osvěty v dané problematice, např. šikany, alkoholismu či drogové závislosti.

---

¹⁴ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie, 3. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008.

¹⁵ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie, 3. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008.

¹⁶ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie, 3. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008.

3.1.4 Dělení prevence kriminality podle zaměření a účinků opatření

Generální prevence je jednou ze strategií zaměřujících se na zajištění souladu v chování společnosti s normami v oblasti trestního práva. Působením generální prevence má dojít k zastrašení potenciálních pachatelů od spáchání trestné činnosti a zároveň má být obyvatelstvo přesvědčeno o účinnosti a spravedlnosti státního aparátu. V rámci generální prevence je uplatňována prevence negativní a pozitivní. Negativní prevence představuje uložení trestu za spáchání trestného činu, pozitivní prevence zase představuje socializaci a jejím cíle je důvěra občanů k právním normám.¹⁷

Individuální prevence má působit na jednotlivé pachatele a sloužit k prevenci recidivy v minulosti již trestaných lidí. Cílem individuální prevence je eliminovat budoucí trestnou činnost.¹⁸

---

¹⁷ KUČHTA, J. a H. VÁLKOVÁ. Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-813-4

¹⁸ KAISER, G. Kriminologie, 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. ISBN 8071790028.

4 Prevence kriminality v České republice

4.1 Subjekty prevence kriminality

Preventivní činnosti, strategie, projekty a opatření představují v rámci prevence určitý systém, na kterém se podílí skupina subjektů, jež spojuje společný cíl. Tímto cílem je eliminace kriminality.

Na prevenci kriminality se podílí nejen stát a státní subjekty (např. policie, soudy, vězeňská služba), ale také různé nestátní instituce jako jsou zájmová a politická sdružení občanů, církve, nadace, náboženské společnosti apod.

4.1.1 Stát a státní orgány

Významnou roli v oblasti prevence kriminality má stát a státní orgány. Významnou úlohu mají také územní samosprávné celky, které řeší kriminalitu vznikající právě na jejich území. V posledních letech se navíc na místní správy a samosprávy převádí stále více pravomocí.

Cílem státní prevence kriminality je zajistit jednotný výkon státní politiky v dané oblasti, jednotná analýza, řešení problémů souvisejících s kriminalitou a jejich dlouhodobé a systémové řešení. K tomu je třeba zaměřit se na koordinaci preventivních aktivit všech jednotlivých článků v systému prevence v České republice a zajistit zkvalitňování tohoto systému.

4.1.2 Policie ČR

Specifické místo v subjektech prevence kriminality zaujímá policie, která má za úkol především chránit společnost před kriminalitou. Policie má sloužit veřejnosti a k tomu má k dispozici objektivní a ucelené informace o kriminalitě a jejím vývoji.

Policie začala v posledních letech uplatňovat koncept, který se nazývá Community Policing. Tento koncept klade důraz na komunikaci mezi policií a celou společností potýkající se s kriminalitou a je pro něj charakteristická podřízenost činnosti policie potřebám dané obce, v níž působí. Rozdíl oproti zájmu klasických policejních strategií,

kteřé jsou zaměřené na protiprávní jednání, je v tom, že koncept Community Policing se zajímá o příčiny, v jejichž důsledku vznikla kriminalita.¹⁹

4.1.3 Občanská společnost a komunity

Jedná se o nestátní instituce, které jsou flexibilnější a méně formalizované než ostatní subjekty v rámci systému trestní justice. Občanská společnost je pak velmi významnou institucí, která se skládá z různých společenství lidí, tedy komunit. Komunitou se rozumí města, obce, obchodní společnosti, kluby, spolky, církve, školy apod.

4.2 Systém prevence kriminality v ČR

Systém prevence kriminality byl vytvářen již od roku 1993, tedy roku, kdy vznikla samostatná Česká republika. Tento systém byl vytvořen především kvůli společenským debatám o trestní politice, jejích limitech, schopnosti pružně reagovat na postupné změny v průběhu kriminality a vedly k tomu také zkušenosti s prevencí kriminality již od dob vzniku Československé republiky. Vláda po vzniku samostatného státu učinila následující základní kroky v oblasti prevence kriminality:

- uložila vybraným orgánům státní správy povinnost předložit Návrh programů sociální prevence a prevence kriminality na základě Usnesení č. 22 vydaném v lednu 1993;
- uložila tehdejšímu ministrovi vnitra povinnost zřídít Republikový výbor pro prevenci kriminality na základě Usnesení č. 617 z listopadu 1993;
- schválila předložený Program sociální prevence a prevence kriminality a na základě Usnesení č. 341 z června 1994 zadala požadavek na vypracování resortních programů v oblasti prevence kriminality na území České republiky.²⁰

Republikový výbor pro prevenci kriminality byl zřícen Ministerstvem vnitra. Jeho úkolem je zajistit vzájemnou spolupráci mezi zainteresovanými resorty a stanovit metodiku v problematice prevence kriminality. Mezi členy tohoto výboru patří Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo obrany, Ministerstvo financí,

---

¹⁹ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie, 3. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008.

²⁰ KOCÁBEK, P. Prevenci je patnáct. Hlásí se policie. 2008.

Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zdravotnictví, Nejvyšší státní zastupitelství, Rada vlády ČR pro záležitosti romské menšiny, Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Policejní prezidium ČR, Probační a mediační služby ČR, Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, Institut pro kriminologii a sociální prevenci a Soudcovská unie ČR. Republikový výbor pro prevenci kriminality byl zřízen za účelem aktivního vytváření preventivní politiky vlády. Je důležitá spolupráce mezi jednotlivými resorty a podpora realizace na místní úrovni. Předsedou výboru je ministr vnitra a výkonným místopředsedou pak jeho první náměstek.²¹

Odbor prevence kriminality je odborem v rámci Ministerstva vnitra s cílem poskytovat podporu a prostředky určené pro prevenci kriminality. Tato podpora je poskytována obecním zastupitelstvům, ale také všem organizacím zabývajících se danou problematikou.

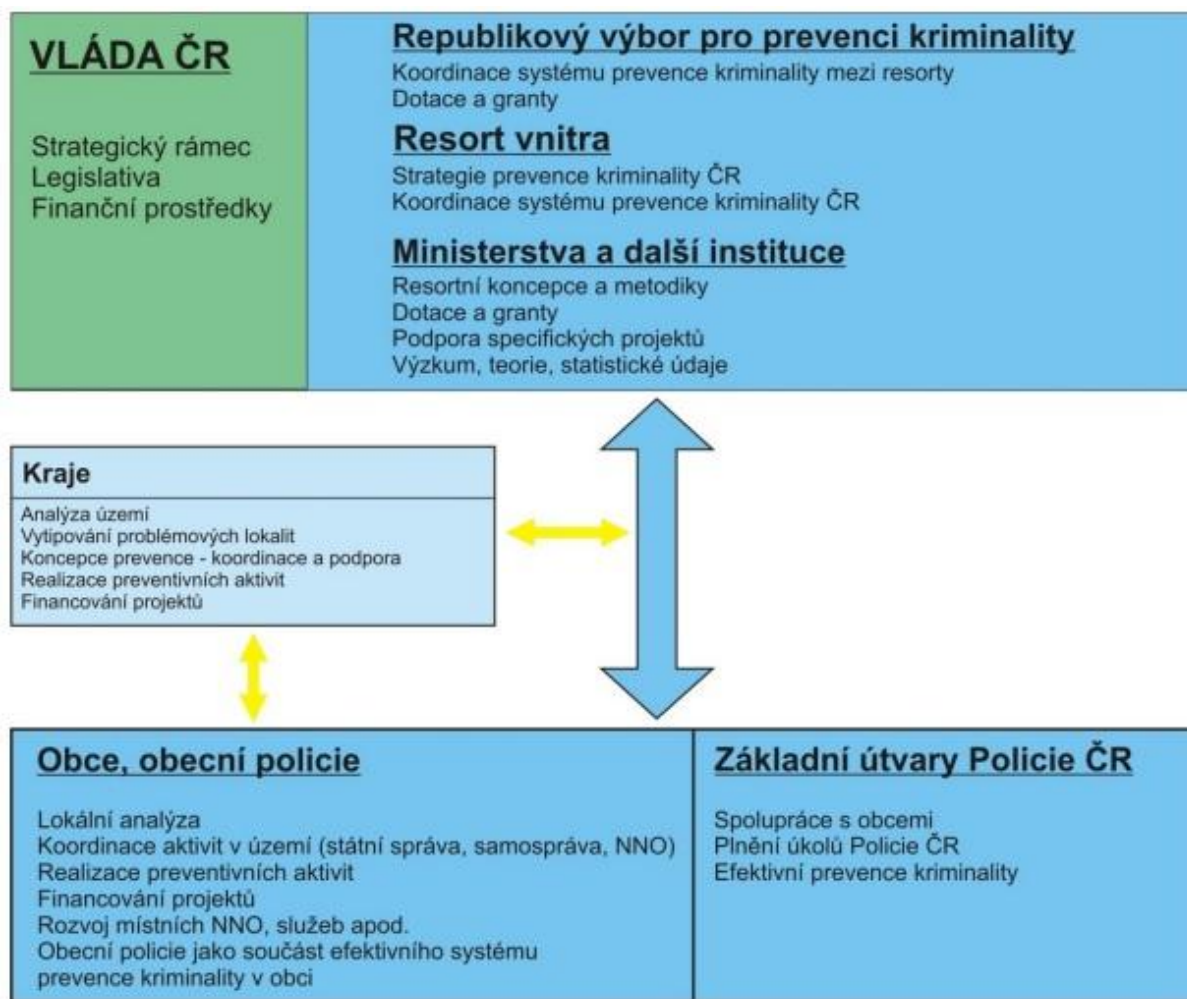
Institut kriminologie a sociální prevence spadá pod Ministerstvo spravedlnosti a smyslem jeho zřízení je realizace kriminologického výzkumu.²²

---

²¹ Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016-2020

²² MOULISOVÁ, M. a I. ZOUBKOVÁ. Kriminologie a prevence kriminality. Praha: Armex Publishing, 2004. ISBN 80-86795-05-5

Obrázek 1 - Systém prevence kriminality v ČR²³

Na výše uvedeném obrázku je znázorněn systém prevence kriminality v České republice. Jak je patrné, tento systém je založen na třech úrovních – republikové (vláda ČR), krajské a městské.

4.2.1 Republiková úroveň

Na této úrovni je hlavním cílem zabezpečit jednotný výkon státní politiky v případě prevence kriminality. U těch problémů, které přesahují pravomoc jednotlivých resortů, je cílem analýza a řešení těchto problémů. Stejně tak se orgány na republikové úrovni prevence kriminality zaměřují na realizaci dlouhodobého a komplexního přístupu při řešení problémů ve vztahu ke kriminalitě. Za uskutečnění prevence kriminality v rámci republikové úrovně je zodpovědný Republikový výbor pro prevenci kriminality a dále pak také jednotlivá pověřená ministerstva.

²³ Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016-2020

V rámci republikové úrovně jsou realizovány preventivní aktivity, jako je vzdělávání odborníků v oblasti prevence kriminality, celorepublikové projekty zaměřené na prevenci kriminality, mediální kampaně, osvěta občanů, výzkumy a studie.

4.2.2 Krajská úroveň

Preventivní politika státu se přenáší na krajskou úroveň, kdy jsou nástrojem krajů pro realizaci prevence kriminality krajské programy, které uskutečnit buď na území celého kraje, nebo na určitém území. Kraj je pověřen tím, aby podporoval rozvoj preventivních aktivit v rámci celého kraje, ale také v jednotlivých obcích.

4.2.3 Městská úroveň

Prevenčí kriminality je v rámci České republiky pověřeno 47 větších měst, jejichž počet obyvatel je vyšší než 25 000 obyvatel. Cílem těchto měst je snížit počet páchaných trestných činů a zvýšit pocit bezpečí občanů na území města.

5 Prevence kriminality z pohledu MP v Českých Budějovicích

5.2 Městská policie

Od 1. ledna 1992 platí v České republice zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, v jehož souladu mohou obce zřizovat sbory obecní či městské policie, a to na základě závazné vyhlášky. Obecní policie patří do tzv. veřejných sborů, které se skládají z Policie České republiky, Vojenské policie, Vězeňské služby, Celní správy, Hasičského záchranného sboru a zpravodajských služeb.²⁴

Obecní policie má dlouholetou tradici. Policejní sbory byly zřizovány již za dob Rakouska-Uherska a během první republiky byla na úkor obecní policie posílena policie státní. Tento proces se dovršil v roce 1945, ve kterém obecní police zcela zanikla a znovu se začala zřizovat až po pádu socialistického režimu po roce 1989.²⁵

Úkoly, které náleží k výkonu obecní policii, jsou dány zákonem České národní rady č. 533/1991 Sb., o obecní policii:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku;
- vykonává dohled na dodržování pravidel občanského soužití;
- vykonává dohled na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce;
- podílí se na dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu;
- podílí se na dodržování platných právních předpisů a ochraně veřejného pořádku;
- podílí se na prevenci kriminality v obci;
- vykonává dohled na udržování čistoty na veřejných místech v obci;
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty;
- poskytuje potřebné údaje pro účel statistických výstupů Ministerstvu vnitra ČR.

Vzhledem k tomu, že zřizovatelem obecní policie je obec, řízení policie je zákonem svěřeno do rukou starosty obce. Starosta má ze zákona možnost pověřit k tomuto úkonu člena představenstva. Zastupitelstvo obce je pak oprávněno pověřit strážníka obecní policie k výkonu některých úkolů. Vzhledem k tomu, že je obecní policie jedním z orgánů obce, nemá žádnou právní subjektivitu. Pracovní poměr strážníků obecní policie jako zaměstnanců je dán zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění

²⁴ MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F.: Veřejné sbory. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 384 s. ISBN 978-80-7357-572-4

²⁵ MACEK, P., UHLÍŘ, L.: Dějiny obecních policí I. Praha: Police History, 2004. 215 s. ISBN 978-80-74001-65-9

pozdějších předpisů. Každý uchazeč o výkon služby strážníka obecní policie musí splňovat podmínky, mezi které patří dovršení věku 21 let, bezúhonnost, zdravotní způsobilost, ukončené střední vzdělání s maturitou a osvědčení o splnění určených odborných předpokladů.

Obecní policie byla zřízena s cílem zabezpečit veřejný pořádek, který je v rámci působnosti obce, a plnit další úkoly stanovené zákonem. Strážník, který vykonává službu u obecní policie má zákonem svěřenou pravomoc v případě nutnosti zasahovat a plnit stanovené úkoly pouze v rámci oblasti spadající pod působnost dané obce. Dle legislativy je však přípustná také působnost obecní policie mimo samostatnou působnost obce a to v takovém případě, kdy některá z obcí nemá zřízenou obecní policii. V tomto případě je uzavřena veřejnoprávní smlouva, kterou se rozšiřuje působnost obecní policie i na území smluvní obce.

V rámci zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii jsou určeny povinnosti a práva strážníků obecní policie při výkonu jejich povolání. Veškeré povinnosti, které z tohoto zákona pro strážníka plynou, jsou uvedeny v §6 až §10 a jedná se i takové povinnosti, které musí strážník plnit i v případě, kdy není ve službě. Jednou z povinností je například zásah proti páchání trestného činu, přestupku či jiného správního deliktu i mimo výkon služby. Pokud by při takové situaci nezasáhl, je přípustný pouze důvod, že je tento strážník pod vlivem léčiv nebo jiných látek, které omezují jeho výkon. Rovněž se připouští nezakročit v případě, kdy by jeho zákrok mohl zmařit jednání bezpečnostního sboru nebo pokud není pro zákrok speciálně vyškolen. Oprávnění, která přísluší strážníkovi obecní policie, jsou uvedena v zákoně v §11 až §20. Mezi tato oprávnění patří právo požadovat prokázání totožnosti, odebrat zbraň, zakázat vstup na určená místa, použít v případě nutnosti donucovací prostředky jako je pes, zbraň, obušek, pouta či různé hmaty a další.

5.3 Historie městské policie České Budějovice²⁶

V době středověku příslušel výkon soudní policejní správy v rámci Českých Budějovic rychtářskému úřadu, který disponoval několika ozbrojenými panskými sluhy. Jejich úkol spočíval v dohlížení na bezpečnost, mravnost a čistotu v celém městě. Rovněž zatýkali a věznili osoby, které porušovaly pořádek ve městě. Na pořádek v jednotlivých městských částech dohlíželi čtvrtníci, kteří měli rovněž oprávnění k organizování záchranných akcí v případech živelným pohrom.

V období Tereziánské reformy, která probíhala ve druhé polovině 18. století, nastaly v politickém systému změny, které měly dopad také na policejní sbory, které se začaly formovat do současné podoby.

V polovině 19. století bylo v Českých Budějovicích zřízeno státní četnický sbor, který měl samostatnou bezpečnostní funkci a vykonával dohled nad výkonem úkolů městské policie. Tento četnický sbor byl vojensky organizovaný a v jeho počátcích jej tvořilo osm pěších četníků, čtyři jízdní četníci, dva strážmistři a jeden velitel.

O rok později byla zřízena také samosprávná městská policie, která zpočátku zaměstnávala dva policejní komisaře a dvanáct strážníků. Postupem času se stav pracovníků městské policie navyšoval. Součástí bezpečnostních složek se stali také ponocní neboli noční hlídači, kteří byli placeni až do začátku první světové války. V současné době je již toto povolání zaniklé.

Počátkem listopadu roku 1874 získala městská policie v Českých Budějovicích samostatný status a byly vydány nové služební instrukce. Organizace městské policie byla v souladu s organizací státní policie a její působnost se vztahovala i na některé další okolní obce. Na území českých zemí se českobudějovická městská policie řadila k největším samosprávním sborům a počet pracovníků se pohyboval již okolo stovky mužů, kteří vykonávali svou službu.

Městská policie dříve využívala prostory v přízemí radnice města a v roce 1876 byly na Senovážném náměstí postaveny policejní kasárny, které sloužily pro policejní sbor. K jeho demolici došlo v roce 1965.

Po první světové válce prošel městský bezpečnostní sbor velkou modernizací a uniformy pracovníků získaly podobu jednotného vzoru prvorepublikových strážníků městské policie. Strážníci u sebe nosili jednotný odznak s policejním monogramem, čapky se

---

²⁶ Městská policie České Budějovice, 2018. Historie. Dostupné z: <http://mpolicie.c-budejovice.cz/historie>

štítkem, šavli a obušky. Ve dvacátých letech se již postupně ve výzbroji strážníků začala objevovat také pistole a výstroj s výzbrojí městské policie se čím dál více shodovala s výstrojí a výzbrojí státní policie.

V dalších letech bylo zřízeno fotografické oddělení spolu s ateliérem. Rovněž byla zavedena kriminalistická a daktyloskopická kartotéka, která byla stále více rozsáhlá. Do provozu bylo uvedeno také policejní muzeum, ve kterém byly uloženy cenné doklady týkající se zločinecké činnosti, staré zbraně, pořízené fotografie či práce vykonávané některými z delikventů po dobu jejich pobytu ve vazbě.

Začátkem dvacátých let minulého století obývalo České Budějovice téměř 58 tisíc obyvatel, tudíž bylo třeba navýšit také počet zaměstnanců policejního sboru. Českobudějovický policejní úřad zaměstnával sedm kancelářských pracovníků, čtyři detektivy, dva pracovníky pro vyšetřování spisů, tři pracovníky věznice, jednoho pracovníka pro kontrolu stráží, jednoho pro evidenci koní, trhů a cen potravin, jednoho pro evidenci psů a dalších 86 zaměstnanců městské policie, kteří byli rozděleni do tří rot. Počátkem dvacátých let tak bylo zaměstnáváno celkem 109 osob, jejichž počet postupem času narůstal.

Státní policie byla ve městě zastoupena Okresním četnickým velitelstvím, které čítalo pouze na šest četníků a jejich velitele. Důvodem takto malého četnického velitelství byla přítomnost samosprávného policejního úřadu.

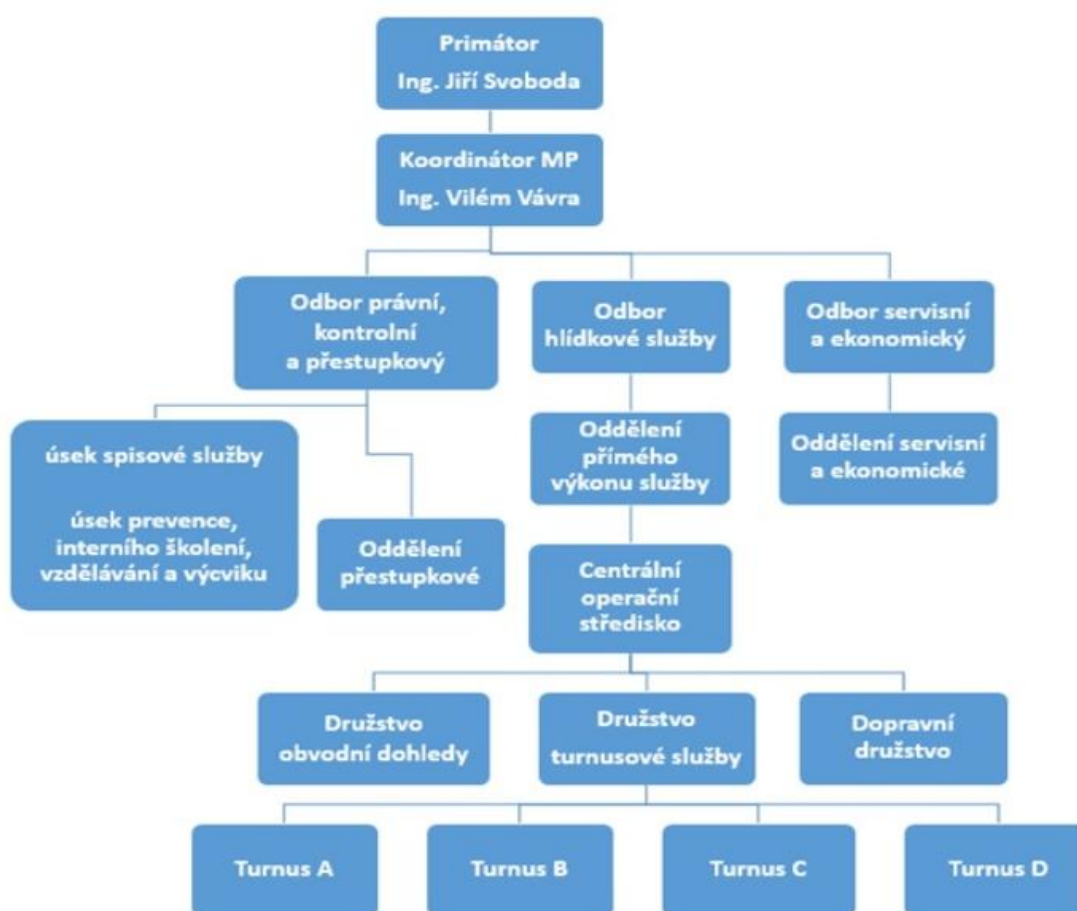
Vzhledem k tomu, že postupem času narůstaly roční náklady na činnost městské policie, došlo k zestátnění policejního úřadu. Stát převzal městskou policii v Českých Budějovicích v prosinci roku 1936. V tomto roce zahájilo Policejní ředitelství svou činnost nejen v Českých Budějovicích, ale také v Prachaticích a Českém Krumlově.

K úplnému zániku komunální policie došlo v roce 1945, ve kterém byl vytvořen jednotný Sbor národní bezpečnosti a jejich opětovný vznik nastal až v roce 1991, tedy po pádu komunistického režimu a vzniku Československé republiky dle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Tento zákon svěřil obcím do jejich samostatné působnosti zřizování obecní policie a zabezpečování místních záležitostí ve věci veřejného pořádku.

Současná Městská policie České Budějovice, která sídlí v ulici Jaroslava Haška, byla zřízena obecnou vyhláškou města České Budějovice ze dne 7. července 1992 v souladu se zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Městská policie České Budějovice zabezpečuje nepřetržitý výkon služby. Občanům jsou tak strážníci městské policie k dispozici 24 hodin denně, kteří zakročí v případě páchaní jakéhokoliv protiprávního jednání ohrožující bezpečnost osob či majetku. Využití služby policejních strážníků je možné také v případě závažnějšího narušování veřejného pořádku. Ze zákona je strážník povinen poskytnout pomoc každému, kdo o ni požádá, a to v rozsahu svých povinností a oprávnění, která jsou mu uložena zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

Obrázek 2 - Organizační struktura Městské policie České Budějovice²⁷

Městská policie České Budějovice je řízena primátorem města, kterým je v současné době Ing. Jiří Svoboda a je nadřízeným všem pracovníkům městské policie. Koordinátorem městské policie je pak Ing. Vilém Vávra, pod kterého spadají útvary jako Odbor právní, kontrolní a přestupkový, Odbor hlídkové služby a Odbor servisní

²⁷ Městská policie České Budějovice, <http://mpolicie.c-budejovice.cz/organizacni-struktura>

a ekonomický. Pod každým z těchto tří odborů se pak nachází další oddělení, která jsou rovněž nezbytná pro zajišťování služeb a správné hospodaření městské policie.

Pod Odbor právní, kontrolní a přestupkový spadá Úsek prevence, interního školení, vzdělávání a výcviku, na kterém v roce 2017 působilo šest strážníků. Čtyři pracovníci jsou určeni pro fyzickou přípravu strážníků a provádění pravidelných výcviků sebeobrany.

Strážník, který se zabývá prevencí kriminality, zajišťuje pro Městskou policii České Budějovice činnosti, které jsou v rozsahu stanoveném primátorem města nebo strážníkem, který je určený pro koordinaci činností městské policie.

5.4 Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje pro roky 2018 – 2020

Podle dokumentu Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 – 2020 je základní úlohou kraje zabezpečit organizaci v samostatné působnosti svého území preventivní politiku. Tuto politiku organizují na základě doporučení Strategie prevence kriminality v České republice a dále na základě zpracovaného Akčního plánu prevence kriminality. Do této preventivní politiky patří zejména:

- aktivně se podílet na činnosti Republikového výboru pro prevenci kriminality;
- zpracovávat koncepcie prevence kriminality pro území příslušného kraje, bezpečnostní analýzy na úrovni kraje a stanovení rizikovosti pro plánování preventivních opatření pro jednotlivá území v kraji;
- zabezpečit a koordinovat činnosti krajského manažera prevence kriminality a vytvořit a koordinovat pracovní skupiny pro prevenci kriminality;
- prostřednictvím manažerů prevence kriminality poskytovat konzultace a metodickou podporu pro preventivní aktivity na jednotlivých územích v rámci kraje a zabezpečit řádnou informovanost v oblasti prevence kriminality;
- spolupodílet se na hodnocení a výběru projektů zaměřených na prevenci kriminality v jednotlivých obcích kraje v rámci Programu prevence kriminality a realizovat vlastní preventivní programy a projekty;
- podporovat preventivní aktivity a projekty na krajské a obecní úrovni a to prostřednictvím využití vlastních zdrojů, např. formou dotací jednotlivým obcím či neziskovým organizacím;
- vyhodnocovat plnění přijatých preventivních koncepcí a realizovaných preventivních programů a koncepcí.

Jihočeský kraj se již od roku 2008 řadí mezi kraje v České republice, které se začaly aktivně angažovat a působit v oblasti prevence kriminality v rámci svého území. Pro Jihočeský kraj je velmi důležitá spolupráce s obcemi nacházejícími se na jeho území, dalšími orgány veřejné správy a také neziskovými organizacemi.

Jihočeský kraj má ustanoveného krajského manažera prevence kriminality, který nese zodpovědnost za plnění stanovených úkolů a opatření, která jsou rovněž stanovena v aktuální krajské koncepci prevence kriminality, v jejímž souladu realizuje projekty v rámci celého kraje.

Rovněž má kraj zřízenou pracovní skupinu, která informuje, koordinuje aktivity a účelně vynakládá svěřené finanční prostředky na oblast prevence kriminality. Tato skupina se skládá z krajského manažera prevence kriminality, protidrogového koordinátora, školského koordinátora prevence rizikového chování, koordinátora romských poradců, metodika sociální prevence a zástupců dalších veřejných institucí a organizací.

5.5 Financování prevence kriminality v Českých Budějovicích

Finanční podpora aktivit v oblasti prevence kriminality je na krajské úrovni obcí spolu se zapojením nestátního sektoru a dalších vybraných subjektů financována prostřednictvím dvou dotačních programů:

- a) dotační program „Program prevence kriminality“ od Ministerstva vnitra České republiky – v tomto dotačním programu je žadatelem také Jihočeský kraj na získání finanční podpory na realizaci projektů;
- b) dotační program „Podpora prevence kriminality“ – vyhlášovatelem tohoto dotačního programu je Jihočeský kraj, který poskytuje finance z vlastních finančních prostředků.

V rámci dokumentu Strategie prevence kriminality v České republice jsou ve výčtu metod a nástrojů vedoucích k dosažení stanovených cílů také programy zaměřené na oblast sociální a situační prevence. Zahrnuty jsou také metody a nástroje pro informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a pomoci těm, kteří se stali obětí trestné činnosti. Mezi další projekty, na kterých se podílí Jihočeský kraj v rámci prevence kriminality, patří specifické projekty, jako je Asistent prevence kriminality, kterých na území krajského města České Budějovice působí v současné době šest. Asistent prevence kriminality je financován především z dotačního programu

Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR. V rámci tohoto dotačního programu jsou mezi kraje přerozdělovány státní finance, které jsou účelově vázané.

Z dotačního programu Ministerstva vnitra ČR se finanční prostředky rozdělují do dvou oblastí prevence kriminality, kterými jsou sociální a situační prevence.

Sociální prevence zahrnuje:

- sportovní aktivity (sportovní vybavení, veřejná sportoviště, dětská a školní hřiště);
- ostatní zájmové aktivity (technické aktivity, umělecké aktivity, klubové aktivity);
- nízko prahová zařízení pro děti a mládež;
- poznávací akce a výchovné a terapeutické pobyty pro děti a mládež;
- krizová a poradenská zařízení (azylové domy, výchovná zařízení);
- aktivity v rámci specifických projektů (zaměření na zvyšování právního povědomí, na systém včasné intervence, asistent prevence kriminality, prevence diváckého násilí apod.);
- pomoc lidem, kteří se stali oběťmi trestných činností.

Situační prevence zahrnuje aktivity jako:

- městské kamerové systémy;
- pulty centralizované ochrany;
- umožnění mít signál v případě tísňe;
- bezpečnostní stojany pro cyklistická kola s uzamykatelnými řetězy, které je chrání před zcizením;
- osvětlení rizikových míst ve městě;
- oplocení rizikových míst ve městě i v blízkém okolí;

Pro informování občanů města České Budějovice se využívají:

- komunikační media (tisk, internet, rádio, televize);
- akce pořádané pro veřejnost (besedy na základních a středních školách, v dětských domovech, klubech a domovech pro seniory, azylových domech, pořádání dnů s policií, pořádání výstav apod.);
- zařízení pro veřejnost (schránky důvěry, poradenské místnosti, apod.);
- venkovní prostředky sloužící pro informování občanů (cedule, nápisy s varováním, značky, panely, plakáty apod.);
- kurzy pořádané za účelem osvojení si sebeobrany.

Organizátorem projektů zaměřených na oblast prevence kriminality realizovaných na území Českých Budějovic je buď Jihočeský kraj, nebo město České Budějovice. Tyto projekty jsou podporovány z dotačního programu Ministerstva vnitra ČR a prostřednictvím Odboru prevence kriminality. V níže uvedené tabulce jsou uvedeny projekty, které se v letech 2012 – 2017 realizovaly na území krajského města České Budějovice, o jaký typ prevence se jednalo a jak byly tyto projekty financovány.

Pro projekty v oblasti prevence kriminality v Českých Budějovicích bylo v letech 2012 až 2017 z dotací poskytnutých Ministerstvem vnitra čerpáno 5 445 000 Kč. Z toho se jednalo převážně o projekty sociální prevence kriminality.

5.6 Vybrané demografické a socioekonomické ukazatele

V rámci Jihočeského kraje byla provedena analýza na vybrané demografické a socioekonomické ukazatele v oblasti prevence kriminality. Z výsledků této analýzy vyplynulo, že se na území Jihočeského kraje objevuje několik klíčových faktorů, které mohou mít velký vliv na vývoj v oblasti kriminality. Jedná se především o míru nezaměstnanosti a míru chudoby.

Na základě praktických zkušeností policie vyplynulo, že míra nezaměstnanosti je brána jako jeden ze zásadních kriminogenních faktorů, které mají za následek vyvolání spáchání trestné činnosti.

Míra chudoby je dalším klíčovým faktorem, který má za následek zvýšení trestné činnosti. Míra chudoby byla v rámci analýzy vyjádřena pomocí počtu vyplacených sociálních dávek, které se odvíjí od výše příjmu.

5.6.1 Sociálně vyloučené lokality

Oddělení prevence a humanitárních činností Krajského úřadu Jihočeského kraje vypracovalo materiál zaměřený na identifikaci lokalit, které jsou ohroženy sociálním vyloučením.

Monitoring oblastí spadajících do Jihočeského kraje se uskutečnil od července 2013 do července 2014 a skládal se ze tří fází. V první fázi byly osloveny písemnou formou všechny obecní úřady, které mají v rámci kraje rozšířenou působnost. Mezi oslovenými se jako jediné nenacházelo krajské město České Budějovice, jelikož má jako jediné

město Jihočeského kraje zpracovanou tuto problematiku ve strategickém dokumentu Rozvojový plán sociálních služeb České Budějovice 2013 – 2018 a v dokumentu Plán prevence kriminality města na léta 2014 – 2015. Informace pro potřeby monitoringu byly tedy čerpány z těchto dokumentů. Z oslovených obcí žádná neidentifikovala na svém území lokalitu, která by byla ohrožena sociálním vyloučením. Ve druhé fázi pak byla provedena místní šetření v ohrožených lokalitách. Byla provedena fotodokumentace objektů a informace byly doplněny ze sekundárních zdrojů a statistik. V poslední fázi monitoringu pak byl vypracován dokument, který popisuje stav oblastí, které jsou ohroženy sociálním vyloučením.

Celkem bylo identifikováno 35 lokalit, které jsou ohroženy sociálním vyloučením podle stanovených kritérií hodnocení.

6 Analýza preventivních opatření prováděných MP v Českých Budějovicích

6.1 Analýza trestné činnosti v Jihočeském kraji a v Českých Budějovicích

Celková kriminalita v Jihočeském kraji vzrostla. V celkovém počtu evidovaných trestných činů se Jihočeský kraj řadí v rámci České republiky na sedmém místě.

Co se týče kriminogenních faktorů v rámci Jihočeského kraje, jedná se především o atraktivnost kraje, s čímž se pojí příliv turistů především v letních měsících, aby využili spoustu rekreačních možností, které kraj nabízí – výrazné ovlivnění kriminality, která v tomto období narůstá (především v okolí Lipna, Orlíku, Českých Budějovicích a povodí řek).

Další kriminogenním faktorem je poměrně velké množství rekreačních objektů, které se v kraji nachází. Především mimo hlavní sezónu jsou tyto objekty cílem pro spáchání trestné činnosti. Poměrně novým kriminogenním faktorem je pak velký nárůst dlužníků, kteří si vypůjčí finanční prostředky, přesto jsou si předem vědomi, že své dluhy nebudou moci splácet. Tím dochází k růstu počtu evidovaných trestných činů v oblasti úvěrových podvodů. V takovémto případě by mohlo dojít ke zhoršení sociální situace u určitých skupin obyvatelstva a tím by mohlo dojít také ke zvýšené kriminalitě.

K výraznějšímu narušení veřejného pořádku v krajském městě došlo především v létě roku 2013, kdy probíhaly demonstrace na českobudějovickém sídlišti Máj. Ze statistických informací vyplývá celkový nárůst trestné činnosti v Českých Budějovicích. Mezi nejčastější druhy kriminální činnosti patří především pouliční trestná činnost, která se nejčastěji uskutečňuje ve středu Českých Budějovic. Časté jsou krádeže volně odložených hmotných věcí, krádeže drahých kovů, kapesní krádeže, krádeže jízdních kol apod. Rovněž je poměrně četné výtržnictví, násilí proti úřední osobě, narušování veřejného pořádku apod. Vzrostl také počet loupeží, vloupání do objektů, vloupání do obydlí, vloupání do motorových vozů a nárůst byl také zaznamenán u trestných činů označovaných jako „toxi“. Nárůst byl také zaznamenán u trestné činnosti páchané prostřednictvím počítačové technologie (podvody, neoprávněný přístup k počítačovému systému, zjištění hesla k počítačovému systému apod.).

Mezi rizikové oblasti v Českých Budějovicích patří především parkoviště, zábavní podniky a společnosti a navýšení kriminality bylo zaznamenáno také v oblasti Čtyři Dvory.

Městská policie v Českých Budějovicích provádí bezpečnostní opatření k veřejně pořádaným akcím, u kterých se předpokládá narušení a porušování veřejného pořádku a zároveň také snížení bezpečnosti obyvatel na daném území. Opatření jsou prováděna především při rizikových fotbalových utkáních, při setkání příznivců extremismu, při každoročních výstavách Země Živitelka, Hobby, Mobil salon apod.

6.2 Druhy kriminality v Českých Budějovicích

6.2.1 Majetková kriminalita

Majetková kriminalita je nejen v Českých Budějovicích, ale také v rámci celého Jihočeského kraje, dána především tím, že se zde nachází velké množství památek a přírodního prostředí, které je vhodné pro aktivní trávení času. To je lákadlem pro turisty, a to jak tuzemské, tak i zahraniční. Na celém území kraje se nachází poměrně velké množství rekreačních objektů, které lákají pachatele majetkové trestné činnosti, pro které je motivem pro spáchání tohoto trestného činu především rychlé majetkové obohacení, kdy se snaží získat buď finanční hotovost, nebo hodnotnou věc, kterou bude moci snadno zpeněžit. Poměrně časté je také vloupání do bytů a rodinných domů a následná krádež hotovosti a cenných objektů. Nejčastěji jsou vyloupeny byty nacházející se v přízemí nebo v prvním patře. V roce 2016 se rovněž zvýšil počet evidovaných vloupání do obchodů, především v odlehlých částech města.

Rovněž jsou evidovány případy vloupání do trezorů, ke kterým dochází především v kancelářských prostorách podniků. Pachateli těchto trestných činů jsou většinou Slováci a Rumuni, kteří vniknou do předem vytipovaných objektů v době provozu a snaží se zabavit či zcela odlákat obsluhu. Spolupachatel pak vyloupí trezor, případně jej celý odcizí, aby se do něj mohl dostat mimo místo činu.

Páchány jsou také podvody a krádeže na seniorech, avšak počet evidovaných případů není příliš vysoký (v roce 2016 jich bylo 23). Jako nejčastěji používají pachatelé legendu o tom, že jdou zkontrolovat kvalitu vody, těsnost oken, léky či vrátit přeplatek od pojišťovny apod.

6.2.2 Informační kriminalita

V posledních několika letech byl zaznamenán významný nárůst využití informačních technologií k páčání trestné činnosti a jejímu následnému zakrývání, ke kterému využívají zahraniční poskytovatele internetových služeb. Nejčastěji jsou hlášeny podvody přes internet a neoprávněný přístup k internetovému bankovníctví či účtům na sociálních sítích. Cílem této trestné činnosti je buď poškození oprávněného uživatele, nebo snaha z něj vylákat finanční prostředky.

6.2.3 Hospodářská kriminalita

V roce 2016 mírně poklesla celková hospodářská trestná činnost, avšak došlo k výraznějšímu nárůstu počtu trestných činů v podobě kráčení daně. Tento nárůst byl oproti minulému roku o 30%. Rovněž došlo také k nárůstu trestné činnosti v oblasti ochrany měny, podvodů proti sociálnímu zabezpečení a nemocenskému pojištění a trestné činnosti, která souvisí s porušováním práv spojených s ochrannou známkou. Na druhou stranu došlo k výraznému snížení zjištěných podvodů v oblasti úvěrů.

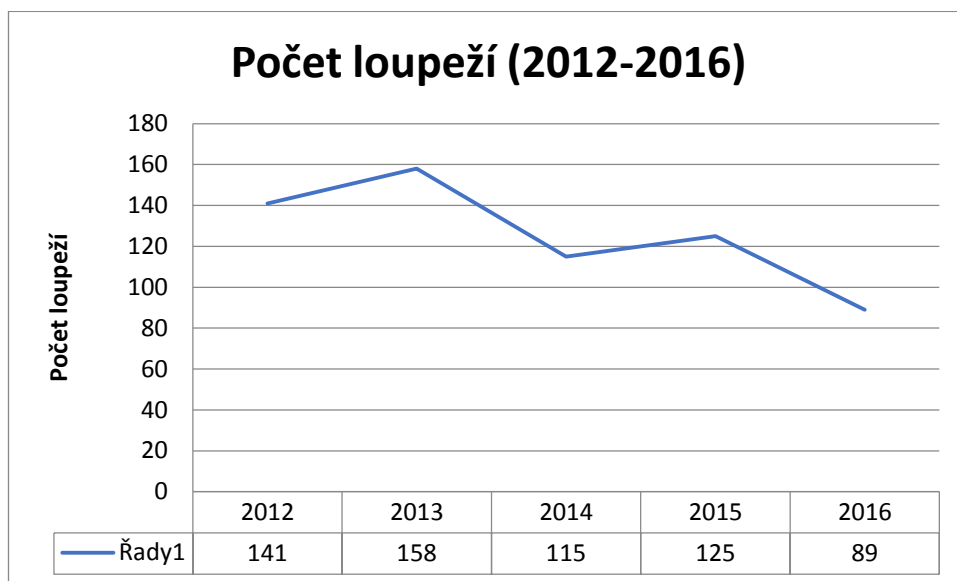
Co se týče pachatelů hospodářské trestné činnosti, jedná se především o fyzické osoby, které jsou podnikateli. Podíl cizích státních příslušníků na celkové hospodářské kriminalitě není příliš významný.

6.2.4 Násilná kriminalita

V roce 2016 došlo k poklesu násilné kriminality, kdy bylo evidováno o 166 násilných trestných činů méně. V roce 2016 bylo evidováno celkem 7 trestných činů zvláště závažného zločinu vraždy, kdy bylo zjištěno sedm pachatelů těchto činů a trestně bylo stíháno celkem 5 osob, jelikož dva z pachatelů spáchali sebevraždu. Všichni pachatelé byli muži a s oběťmi se velmi dobře znali. Většinou jsou motivem k vraždě rozpory v osobních vztazích, rozpory v rodině, manželské neshody apod. Ke kriminogenním faktorům se pak řadí především řešení rozporů v osobních vztazích, vyřizování osobních účtů, majetkový prospěch, řešení obtížné životní situace, špatný psychický stav jedince apod.

V roce 2016 došlo k poklesu evidovaných loupeží, přičemž těchto trestných činů se dopustili především osoby, které se této činnosti dopouštějí opakovaně. Nejčastěji jsou loupeže páčány na volných prostranstvích, jako jsou ulice či veřejná parkoviště a u náhodně vybraných obětí s cílem dosažení snadného obohacení se v podobě peněžní hotovosti, mobilních telefonů či šperků.

Graf 1 - Počet loupeží v letech 2012-2016²⁸

6.2.5 Mravnostní kriminalita

V případě mravnostní kriminality jsou nejčastěji páčány trestné činy v podobě pohlavního zneužití a trestné činy v podobě znásilnění. V obojím případě došlo oproti roku 2015 k mírnému nárůstu. Část těchto trestných činů byla spáchána pod vlivem alkoholu, kdy pachatelé ztratili morální zábrany a v jejich chování se projevíly známky agrese.

Do mravnostní kriminality spadá také prostituce, v níž oproti roku 2015 nedošlo k přílišným změnám. Naopak je zaznamenána zvyšující se nabídka sexuálních služeb prostřednictvím privátních služeb v pronajatých objektech. Většinou se jedná o pronajaté byty. Vzhledem k tomu, že v této oblasti je prakticky nemožné realizovat formální kontrolu, je monitoring míst sloužících pro poskytování sexuálních služeb velmi problematický.

6.2.6 Přestupky

V roce 2016 bylo evidováno téměř 50 000 přestupků, což představuje oproti předchozímu roku nárůst. Především se jedná o přestupky v oblasti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, přestupky proti majetku, přestupky v oblasti veřejného pořádku a občanského soužití a přestupky v oblasti alkoholismu a toxikomanie. Rovněž byly evidovány případy domácího násilí.

²⁸ Koncepce prevence kriminality v Jihočeském kraji, 2018

6.3 Prevence kriminality Městskou policií v Českých Budějovicích

Úsek prevence, interního školení, vzdělávání a výcviku se v rámci prevence kriminality zaměřuje na činnosti, jako jsou tematické přednášky pro děti, mládež a seniory, preventivní informační činnosti určené pro širokou veřejnost, spolupráci s médii a ostatními složkami v oblasti prevence kriminality a v neposlední řadě také činnosti zaměřené na propagaci práce městské policie.

Mezi činnosti prevence kriminality Městské policie České Budějovice patří:

- tematické přednášky určené pro děti a mládež v rámci mateřských, základních a středních škol;
- tematické přednášky určené pro seniory;
- informační činnost zaměřená na prevenci určená pro širokou veřejnost;
- spolupráce s médii;
- spolupráce s ostatními složkami v oblasti prevence kriminality a
- práce zaměřené na propagaci městské policie.

Úsek prevence, interního školení, vzdělávání a výcviku se zaměřuje také na zajištění vzdělávání strážníků městské policie, kteří jsou pravidelně školeni v oblasti legislativy a legislativních změn, které se týkají výkonu služeb městské policie. Veškerá školení jsou realizována interní formou vzdělávání. V roce 2016 podstoupili strážníci městské policie například tyto vzdělávací akce:

- pravidelné kurzy zaměřené na sebeobranu;
- školení určené pro přípravu na složení zkoušky o splnění odborných předpokladů k výkonu činnosti strážníka městské policie před komisí Ministerstva vnitra ČR, které bylo realizováno veřejnoprávní školou;
- povinné školení bezpečnosti práce, požární ochrany a školení řidičů pro všechny strážníky městské policie;
- kurz první pomoci;
- kurz krizového řízení a ochrany obyvatelstva;
- kurz zaměřený na akceptaci právních norem v mezi prolongačním období;
- vstupní školení pro asistenty prevence kriminality;
- beseda pořádaná na téma zabývající se municí v Českých Budějovicích, která doposud nevybuchla;
- kurz zaměřený na problematiku ozbrojeného útočníka ve školním prostředí;

- kurz zaměřený na zvládnání především nestandardních situací;
- škola smyku
- kurz zaměřený na záchranu tonoucího se člověka.

Městská policie České Budějovice realizovala v roce 2016 několik přednášek. Od roku 2016 se realizoval projekt „Ozbrojený útočník ve škole“, na který byla získána dotace ve výši 650 000 Kč. Tento projekt se nerealizoval pouze na území Českých Budějovic, ale v rámci celého Jihočeského kraje. Tento projekt představuje soubor preventivních opatření pro pedagogický i nepedagogický personál škol, jejichž hlavním cílem je snížit pravděpodobnost výskytu hrozby útoku ozbrojeného útočníka ve školních zařízeních a zvýšit schopnost personálu reagovat na takovou situaci efektivně, aby byly zmírněny případné negativní dopady takového útoku.

V níže přiložené tabulce jsou uvedeny všechny projekty, které se realizovaly v letech 2012 až 2017 v Českých Budějovicích.

Tabulka 1 - Projekty realizované v Českých Budějovicích v letech 2012 - 2017²⁹

Název projektu	Výše dotace	Rok realizace	Typ projektu
Rozšíření MKDS Lannova třída a Okružní ulice	550 000 Kč	2012	situační
Senioři, nedejte se	46 000 Kč	2012	informační
Vzdělávání strážníků MP	40 000 Kč	2013	sociální
Asistenti prevence kriminality	339 000 Kč	2013	sociální
Psychosociální pomoc obyvatelům žijícím v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením	45 000 Kč	2013	sociální
Streetwork Novohradská	53 000 Kč	2013	sociální
Prevence kriminality na sídlišti Máj	134 000 Kč	2013	sociální
Asistent prevence kriminality 2014	816 000 Kč	2014	sociální
Prevence kriminality na sídlišti Máj	179 000 Kč	2014	sociální
Tábor pro děti ohrožené rizikovým chováním	77 000 Kč	2014	sociální
Prevence kriminality - Okružní	51 000 Kč	2014	sociální
Prevence kriminality – Palackého náměstí	24 000 Kč	2014	sociální
Asistent prevence kriminality 2015	1 102 000 Kč	2015	sociální
Prevence a včasná intervence u dětí a mládeže	177 000 Kč	2015	sociální
Asistent prevence kriminality 2016	917 000 Kč	2016	sociální
Asistent prevence kriminality 2017	895 000 Kč	2017	sociální
Celkem	5 445 000 Kč	Dotace 2012 - 2017	

²⁹ Koncepce prevence kriminality v Jihočeském kraji, 2018

6.3.1 Projekt Asistent prevence kriminality

Od roku 2013 je ve vybraných městech a obcích v rámci Jihočeského kraje realizován projekt Asistent prevence kriminality. Cílem tohoto projektu je snížit kriminalitu a zvýšit bezpečnost v sociálně vyloučených lokalitách a jejich blízkém okolí. Tito asistenti ve většině případů pocházejí přímo z dané lokality, kterou mají na starosti, tudíž dobře znají poměry, které v této lokalitě panují a mohou lépe komunikovat s místními obyvateli. Působení asistenta prevence kriminality napomáhá při řešení protiprávních činností, sousedských sporů, komunikace obyvatel s úřady, přispívají k zajištění bezpečnosti v lokalitě a městech či obcích, kde působí celkově. Asistent prevence kriminality je zaměstnancem samosprávy, která se řadí k obecní policii.

Původně byl tento projekt financován pouze z dotačního programu Ministerstva vnitra České republiky a dále pak z rozpočtů obcí a měst kraje, avšak od roku 2016 jej začaly podporovat také Úřady práce v České republice, které uplatňují politiku zaměstnanosti. Dalším využívaným zdrojem financování projektu se tak stal Operační program Zaměstnanost.

Asistent prevence kriminality působí v rámci veřejně prospěšných prací, případně na společensky účelných pracovních místech a jeho hlavní pracovní náplní je zabezpečit prevenci kriminality a dohlížet na udržování veřejného pořádku a pravidel občanského soužití.

V současné době pracuje v Jihočeském kraji okolo 14-16 asistentů prevence kriminality a to v pěti městech. V Českých Budějovicích je v současné době sedm asistentů. Náklady na tento projekt jsou hrazeny z prostředků Ministerstva vnitra a Operačního programu Zaměstnanost. V níže přiložené tabulce jsou uvedeny počty asistentů prevence kriminality v městech Jihočeského kraje.

Tabulka 2 - Počet asistentů prevence kriminality v městech Jihočeského kraje³⁰

Město	Počet asistentů prevence kriminality
České Budějovice	6-7
České Velenice	2-3
Písek	2
Strakonice	2
Vimperk	2

³⁰ Koncepce prevence kriminality v Jihočeském kraji, 2018

6.3.2 Působení dalších subjektů v oblasti prevence kriminality

V oblasti prevence kriminality nepůsobí jen veřejné subjekty, ale nezastupitelnou úlohu sehrávají také další subjekty, jako jsou neziskové organizace, dobrovolníci, akademická sféra, podniky, fyzické osoby apod.

V případě nestátních neziskových organizací se jedná nejčastěji o pomoc realizace preventivních projektů. Dále také poskytují pomoc lidem, kteří se stali obětí trestné činnosti a spolupracují rovněž s veřejnými subjekty v oblasti práce s pachateli trestných činů. Ke své činnosti využívají neziskové organizace převážně finance z veřejných zdrojů ve formě dotací, smluv na služby apod.

Poskytovatelé sociálních služeb se zaměřují na poskytování intervence, která je využitelná pro oblast prevence kriminality. Jedná se především o telefonickou krizovou pomoc, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, intervenční centra, noclehárny, sociální aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a terénní programy. Nejvíce poskytovatelů sociálních služeb se soustřeďuje v krajském městě České Budějovice.

Podniky se mohou do aktivit v oblasti prevence kriminality zapojit tím, že nabídnou pracovní místa pro ty, u kterých představuje nezaměstnanost určitý rizikový kriminogenní faktor. Bezpečnostní agentury se zase v rámci prevence kriminality starají o ochranu obyvatel před trestnou činností.

6.4 SWOT analýza

SWOT analýza představuje nástroj, kterým se identifikují silné a slabé stránky a příležitosti a ohrožení. Velmi často se tato analýza aplikuje u podnikatelských subjektů, ale lze ji také aplikovat na aktuální situaci v oblasti prevence kriminality v krajském městě České Budějovice. Prostřednictvím SWOT analýzy popíši skutečný stav současné prevence kriminality a zhodnotím případná rizika a hrozby.

Název SWOT analýzy pochází z počátečních písmen anglických slov:

- **S – strenghts** – silné stránky (pozitiva, úspěchy, co se v oblasti prevence kriminality daří);
- **W – weaknesses** – slabé stránky (slabiny, rezervy, co se v oblasti prevence kriminality příliš mnoho nedaří);
- **O – opportunities** – příležitosti neboli to, co by mohlo v budoucnosti napomoci ke zlepšení stávající situace
- **T – threats** – ohrožení, která by mohla v budoucnosti zhoršit stávající situaci a mít za následek vážné ohrožení v oblasti prevence kriminality.

V rámci sestavení SWOT analýzy budu vycházet ze strategického dokumentu zaměřeného na prevenci kriminality v Jihočeském kraji.

Tabulka 3 - Silné a slabé stránky prevence kriminality³¹

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Existence systému prevence kriminality	Nedostatek odpovědných osob za prevenci kriminality
Kvalitní spolupráce mezi krajem a městem	Prevence kriminality není obsažena v legislativních předpisech
Intenzivní spolupráce a součinnost města, městské policie a ostatních subjektů	Snížení pravomoci kraje v oblasti rozdělování financí z dotací na oblast prevence kriminality
Existence pracovních skupin prevence kriminality	Zvyšující se administrativní náročnost při žádostech o získání dotací
Úspěšné čerpání finančních prostředků z dotací	Úbytek policistů v ulicích
Stabilní finanční podpora ze strany Ministerstva vnitra	Nejvyšší index kriminality okresu České Budějovice v Jihočeském kraji
Schopnost získávat a čerpat finance na služby a projekty z různých zdrojů	Nedostatek specifických programů prevence kriminality (násilí, šikana, rizikové sexuální chování apod.)
Snižující se kriminalita	Nerovnoměrné pokrytí některých služeb v oblasti prevence kriminality

³¹ vlastní zpracování

Zvyšující se počet objasněných trestných činů	Nedostatek inovativních projektů
Inovativní projekt „Ozbrojený útočník ve škole“	Nedostačující medializace preventivních aktivit a programů k veřejnosti
Rozšíření městských kamerových systémů	
Zavedení asistentů prevence kriminality	
Vytvořená základní síť služeb v oblasti sociální prevence, probačních programů a programů primární prevence	

Tabulka 4 - Příležitosti a hrozby v oblasti prevence kriminality³²

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Podpora v oblasti rozvoje a vzájemné spolupráce se subjekty státní správy a samosprávy a neziskového sektoru	Snížení zájmu o prevenci kriminality, nezájem o spolupráci
Lepší medializace preventivních aktivit a programů	Náročná administrace, složitost systému prevence kriminality
Využití zkušeností a poskytování informací a příkladů dobré praxe	Absence aktivit a projektů v oblasti prevence kriminality
Rozvoj a udržení vybraných služeb sociální prevence	Změna politického vedení v Českých Budějovicích (změna priorit v oblasti prevence kriminality)
Rozvoj specifických preventivních projektů	Nerealistické očekávání v případě účinnosti preventivních aktivit a programů
Zavedení a rozvoj inovativních preventivních projektů	Další úbytek policistů v ulicích
Získání dalších financí na aktivity v oblasti prevence kriminality	Převedení kriminální činnosti do kyberprostoru
Rozvoj dobrovolnictví v oblasti prevence kriminality	Zvýšení tolerance společnosti k sociálním nežádoucím jevům a kriminalitě obecně

³² vlastní zpracování

7 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazník byl distribuován prostřednictvím pracovníka Městské policie České Budějovice jeho kolegům. Dotazník se skládá z 8 otázek a celkem se ho účastnilo 12 policistů.

Pro účely vyhodnocení tohoto dotazníku byla použita slovní interpretace, forma tabulek a grafického vyjádření. Výsledky z dotazníkového šetření jsou zaokrouhleny na celá čísla a často autor práce využil procentuální vyjádření.

Otázka č. 1: Považujete za důležitou preventivní činnost městské policie České Budějovice?

Tato otázka se zaměřila na zjištění názoru respondentů na činnost Městské policie České Budějovice v oblasti prevence kriminality. Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že převážná většina (83%) policistů, považuje tuto preventivní činnost za důležitou.

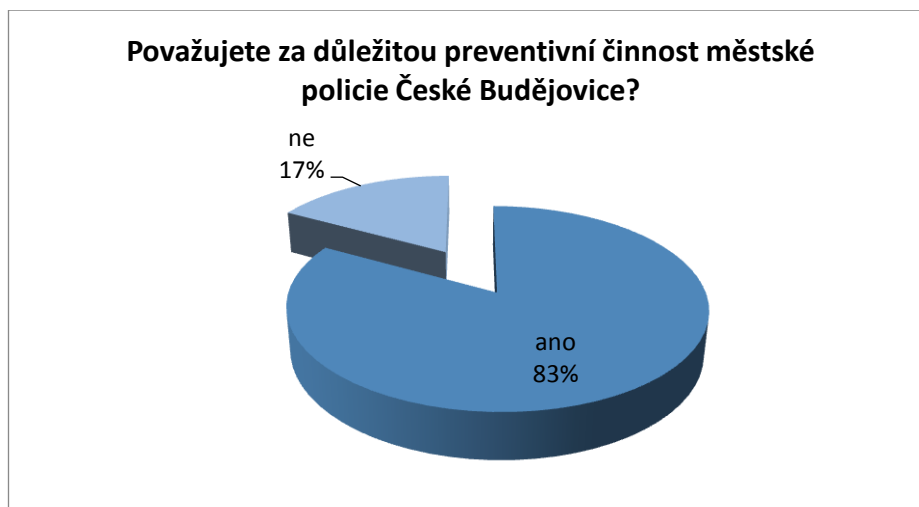
Tabulka 5 - Považujete za důležitou preventivní činnost Městské policie České Budějovice?³³

Ano	10	83%
Ne	2	17%
Celkem	12	100%

---

³³ vlastní zpracování

Graf 2 - Považujete za důležitou preventivní činnost Městské policie České Budějovice?³⁴

Pokud ano, je podle Vašeho názoru tato preventivní činnost dostatečná?

Většina dotázaných policistů vykonávajících svou službu u Městské policie České Budějovice považuje preventivní činnost v krajském městě za dostatečnou. Pouze jeden respondent uvedl, že ji spíše za dostatečnou nepovažuje. Z výše uvedeného lze tedy soudit, že programy a projekty v oblasti prevence jsou na území krajského města Jihočeského kraje dle příslušníků městské policie hodnoceny kladně.

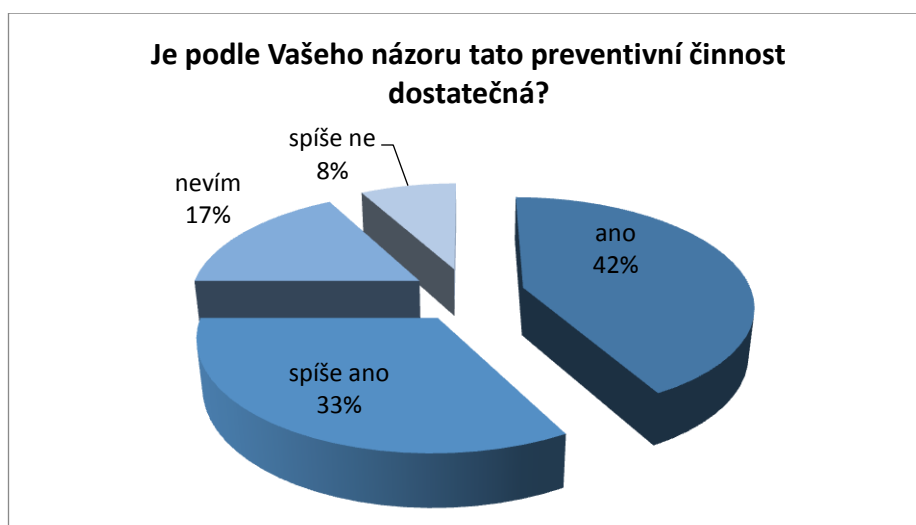
Tabulka 6 - Je podle Vašeho názoru tato preventivní činnost dostatečná?³⁵

Ano	5	42%
Spíše ano	4	33%
Nevím	2	17%
Spíše ne	1	8%
Ne	0	0%
Celkem	12	100%

³⁴ vlastní zpracování

³⁵ vlastní zpracování

Graf 3 - Je podle Vašeho názoru tato preventivní činnost dostatečná?³⁶

Otázka č. 2: Je u Vaší městské policie zřízena funkce manažera prevence kriminality?

Touto otázkou bylo zjišťováno povědomí policistů Městské policie České Budějovice o tom, zda jsou si vědomi toho, že je na Úseku prevence kriminality zřízena funkce manažera prevence kriminality, který koordinuje veškerou preventivní činnost na území daného města. Dotazníkového šetření se totiž nezúčastnili pouze pracovníci v oblasti prevence, ale také ostatní policisté městské policie.

Výsledek dotazníkového šetření je v případě této otázky velmi uspokojivý, jelikož zde nebyla vyplněna jediná záporná odpověď.

Tabulka 7 - Je u Vaší městské policie zřízena funkce manažera prevence kriminality?

Ano	12	100%
Ne	0	0%
Celkem	12	100%

Otázka č. 3: Považujete plán prevence kriminality na jednotlivé roky, který je vyhotovován Vaší městskou policií za dostačující?

I na tuto otázku odpověděla převážná většina oslovených respondentů kladně.

Vypracovávané plány zaměřené na prevenci kriminality v krajském městě i v celém

³⁶ vlastní zpracování

Jihočeském kraji jsou dotazovanými policisty městské policie považovány za dostačující.

Tabulka 8 - Považujete plán prevence kriminality na jednotlivé roky, který je vyhotovován Vaší městskou policií za dostačující?³⁷

Ano	9	75%
Ne	3	25%
Celkem	12	100%

Graf 4 - Považujete plán prevence kriminality na jednotlivé roky, který je vyhotovován Vaší městskou policií za dostačující?³⁸

Otázka č. 4: Na jaký druh prevence kriminality se dle Vás zaměřujete nejvíce? (uveďte jen jednu možnost)

Dle výzkumného šetření vyplynulo, že městská policie v Českých Budějovicích se dle dotázaných policistů nejvíce zaměřuje na primární prevenci kriminality. Tuto odpověď zvolilo celkem 75 % dotázaných. U 25 % respondentů pak převládá názor, že nejvíce se Městská policie České Budějovice soustřeďuje na prevenci sekundární. Terciální druh prevence nevybral nikdo z dotázaných. Důvodem pro upřednostňování primárního druhu prevence kriminality může být skutečnost, že prostřednictvím primární prevence je možné ovlivnit všechny občany, a to včetně rizikových nebo ohrožených skupin či dokonce již odsouzených trestanců.

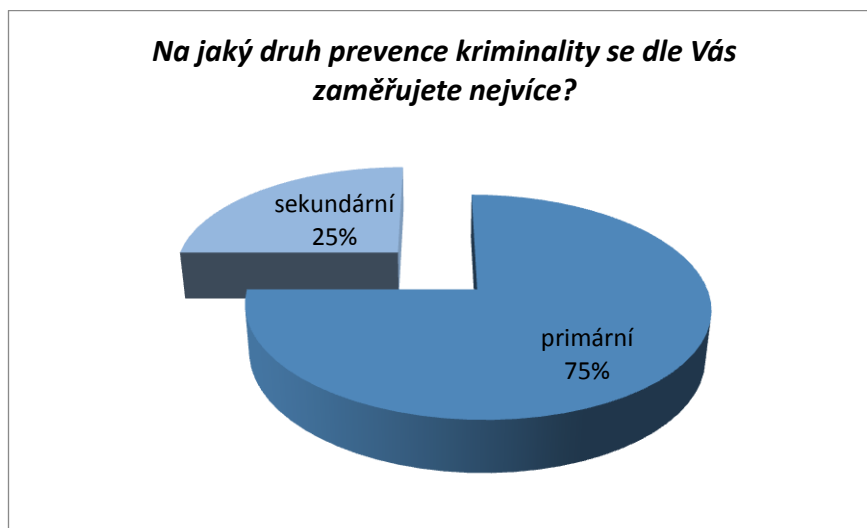
³⁷ vlastní zpracování

³⁸ vlastní zpracování

Tabulka 9 - Na jaký druh prevence se dle Vás zaměřujete nejvíce?³⁹

Primární	9	75%
Sekundární	3	25%
Terciární	0	0%
Celkem	12	100%

Graf 5 - Na jaký druh prevence se dle Vás zaměřujete nejvíce?⁴⁰

Otázka č. 5: Jaký typ prevence kriminality dle Vás realizujete v největší míře?

Podle 50 % respondentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, se nejvíce v Českých Budějovicích realizuje informativní typ prevence kriminality. Čtvrtina dotázaných policistů pak uvedla sociální prevenci kriminality a zbývající čtvrtina zase situační prevenci kriminality.

Tabulka 10 - Jaký typ prevence kriminality dle Vás realizujete v největší míře?⁴¹

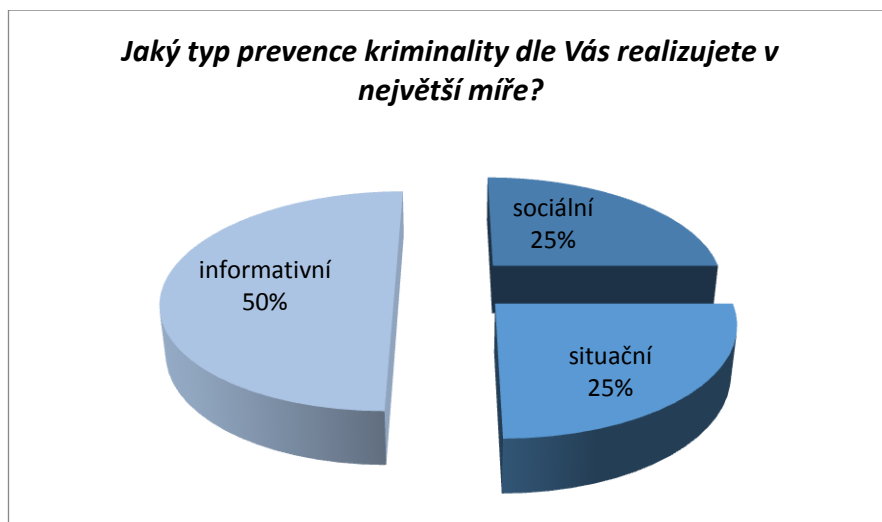
Sociální	3	25%
Situační	3	25%
Informativní	6	50%
Celkem	12	100%

³⁹ vlastní zpracování

⁴⁰ vlastní zpracování

⁴¹ vlastní zpracování

Graf 6 - Jaký typ prevence kriminality dle Vás realizujete v největší míře?⁴²

Otázka č. 6: Domníváte se, že projekty realizované i plánované Vaší městskou policií jsou účinným prostředkem, jak předejít páčání kriminality ve Vašem městě?

Tato otázka zkoumala názor pracovníků u městské policie na to, zda jsou projekty realizované Městskou policií České Budějovice účinným prostředkem, jak předejít páčání trestné činnosti v krajském městě a jeho blízkém okolí. Většina respondentů se shodla v tom, že realizované projekty jsou účinné- Z výsledku je tedy možné předpokládat, že policisté důvěřují činnostem vykonávaným v oblasti prevence kriminality a vidí v nich smysl. Vzhledem k tomu, že převážnou většinou respondentů byli sami preventisté, je zcela logické, že účinnosti a užitečnosti realizovaných projektů věří, jelikož se jedná o jejich práci a v případě nedůvěry by ji snad nemohli ani vykonávat.

Tabulka 11 - Domníváte se, že projekty realizované i plánované Vaší městskou policií jsou účinným prostředkem, jak předejít páčání kriminality ve Vašem městě?⁴³

Ano	7	58%
Spíše ano	2	17%
Nevím	2	17%
Spíše ne	1	8%
Ne	0	0%
Celkem	12	100%

⁴² vlastní zpracování

⁴³ vlastní zpracování

Graf 7 - Domníváte se, že projekty realizované i plánované Vaší městskou policií jsou účinným prostředkem, jak předejít pácháni kriminality ve Vašem městě?⁴⁴

Otázka č. 7: Podílel byste se rád na nových projektech v oblasti prevence kriminality?

Předposlední otázka byla zaměřena na zjištění, zda by se policisté městské policie rádi zapojili do nových projektů v oblasti prevence kriminality. Přesně polovina dotázaných uvedla, že by se nejspíš zapojila a 17 % je pak o tom zcela přesvědčeno. Nerozhodní zůstali tři respondenti a záporně odpověděl pouze jeden z policistů.

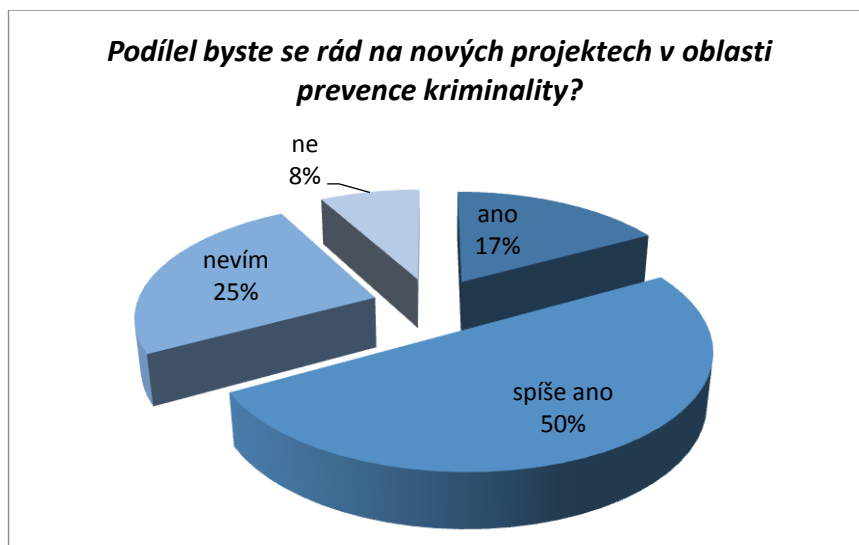
Tabulka 12 - Podílel byste se rád na nových projektech v oblasti prevence kriminality?⁴⁵

Ano	2	17%
Spíše ano	6	50%
Nevím	3	25%
Spíše ne	0	0%
Ne	1	8%
Celkem	12	100%

⁴⁴ vlastní zpracování

⁴⁵ vlastní zpracování

Graf 8 - Podílel byste se rád na nových projektech v oblasti prevence kriminality?⁴⁶

Otázka č. 8: Domníváte se, že by bylo potřeba posílit tým pracovníků v oblasti prevence kriminality ve Vašem městě?

Poslední otázka se zaměřila na problematiku posílení týmu pracovníků v oblasti prevence kriminality. Polovina dotázaných se domnívá, že je potřeba tým preventistů posílit. Nutnost této posily nedokázali posoudit tři policisté a další tři se vyjádřili záporně.

Tabulka 13 - Domníváte se, že by bylo potřeba posílit tým pracovníků v oblasti prevence kriminality ve Vašem městě?⁴⁷

Ano	6	50%
Nedokážu posoudit	3	25%
Ne	3	25%
Celkem	12	100%

⁴⁶ vlastní zpracování

⁴⁷ vlastní zpracování

Graf 9 - Domníváte se, že by bylo potřeba posílit tým pracovníků v oblasti prevence kriminality ve Vašem městě?⁴⁸

⁴⁸ vlastní zpracování

8 Diskuze výsledků

Městská policie České Budějovice je řízena primátorem města a skládá se z několika odborů. Úsek prevence, interního školení, vzdělávání a výcviku spadá pod Odbor právní, kontrolní a přestupkový. Na úseku prevence působilo v roce 2017 šest strážníků. Čtyři pracovníci jsou určeni pro fyzickou přípravu strážníků a provádění pravidelných výcviků sebeobrany. Strážník působící v oblasti prevence kriminality, zajišťuje pro Městskou policii České Budějovice činnosti, které jsou v rozsahu stanoveném primátorem města nebo strážníkem, který je určený pro koordinaci činností městské policie.

Jihočeský kraj patří od roku 2008 mezi kraje v České republice, které se začaly aktivně angažovat a působit v oblasti prevence kriminality v rámci svého území. Pro Jihočeský kraj je velmi důležitá spolupráce s obcemi nacházejícími se na jeho území (mezi něž patří i krajské město České Budějovice) a dalšími orgány veřejné správy a také neziskovými organizacemi.

Jihočeský kraj má ustanoveného krajského manažera prevence kriminality, který nese veškerou odpovědnost za plnění úkolů a opatření, která jsou mimo jiné také stanovena v aktuální krajské koncepci prevence kriminality. V souladu s touto koncepcí jsou realizovány projekty v rámci celého kraje.

V kraji i krajském městě je zřízena pracovní skupina, která má na starosti informovat občany, koordinovat aktivity a účelně vynakládat svěřené finanční prostředky na oblast prevence kriminality. Tato skupina se skládá z krajského manažera prevence kriminality, protidrogového koordinátora, školského koordinátora prevence rizikového chování, koordinátora romských poradců, metodika sociální prevence a zástupců dalších veřejných institucí a organizací.

Finanční podpora aktivit v oblasti prevence kriminality je na krajské úrovni obcí spolu se zapojením nestátního sektoru a dalších vybraných subjektů financována prostřednictvím dvou dotačních programů. Prvním dotačním programem je „Program prevence kriminality“ od Ministerstva vnitra České republiky, druhým je pak program „Podpora prevence kriminality“, jehož vyhlášovatelem je Jihočeský kraj, který poskytuje finance z vlastních finančních prostředků.

Z dotačního programu Ministerstva vnitra ČR se finanční prostředky rozdělují do dvou oblastí prevence kriminality, kterými jsou sociální a situační prevence. V rámci sociální prevence je v Českých Budějovicích poskytována pomoc obětem trestné činnosti, jsou zřizovány krizová a poradenská zařízení jako jsou azylové domy či výchovná zařízení a jsou pořádány aktivity v rámci specifických projektů (zaměření na zvyšování právního povědomí, na systém včasné intervence, asistent prevence kriminality, prevence diváckého násilí apod.).

V oblasti situační prevence jsou pak v Českých Budějovicích instalovány městské kamerové systémy, pulty centralizované ochrany, obyvatelům je umožněno mít signál v případě tísňe, instalovány jsou také bezpečnostní stojany pro cyklistická kola s uzamykatelnými řetězy, které je chrání před zcizením, osvětlení rizikových míst ve městě a oplocena jsou riziková místa ve městě i v blízkém okolí.

Pro informování občanů Českých Budějovic využívá Městská policie komunikační media (tisk, internet, rádio, televize), akce pořádané pro veřejnost (besedy na základních a středních školách, v dětských domovech, klubech a domovech pro seniory, azylových domech, pořádání dnů s policií, pořádání výstav apod.), zařízení pro veřejnost (schránky důvěry, poradenské místnosti, apod.), venkovní prostředky sloužící pro informování občanů (cedule, nápisy s varováním, značky, panely, plakáty apod.) a kurzy pořádané za účelem osvojení si sebeobrany.

Organizátorem projektů zaměřených na oblast prevence kriminality realizovaných na území Českých Budějovic je buď Jihočeský kraj, nebo město České Budějovice. Tyto projekty jsou podporovány z dotačního programu Ministerstva vnitra ČR a prostřednictvím Odboru prevence kriminality. Pro projekty v oblasti prevence kriminality v Českých Budějovicích bylo v letech 2012 až 2017 z dotací poskytnutých Ministerstvem vnitra čerpáno 5 445 000 Kč. Z toho se jednalo převážně o projekty sociální prevence kriminality.

Na území celého Jihočeského kraje, a také v krajském městě, se objevuje několik klíčových faktorů, které mohou mít zásadní vliv na vývoj kriminality na daném území. Jedná se především o míru nezaměstnanosti a míru chudoby. Míra nezaměstnanosti je brána jako jeden ze zásadních kriminogenních faktorů, které mají za následek páchání trestné činnosti. Míra chudoby je pak dalším klíčovým faktorem, který má za následek zvýšení trestné činnosti.

Celková kriminalita v Jihočeském kraji vzrostla. V celkovém počtu evidovaných trestných činů se Jihočeský kraj řadí v rámci České republiky na sedmém místě. Z průzkumů však vyplývá, že kriminalita v Českých Budějovicích mírně poklesla. Mezi nejčastější kriminogenní faktory na území krajského města patří především jeho atraktivnost, která s přílivem turistů roste. Poměrně novým kriminogenním faktorem je velký nárůst dlužníků, kteří si vypůjčili finanční prostředky, avšak přesto již předem ví, že své dluhy nebudou moci splácet. Tím dochází k růstu počtu evidovaných trestných činů v oblasti úvěrových podvodů.

Mezi nejčastější druhy kriminální činnosti v Českých Budějovicích patří především pouliční trestná činnost, krádeže volně odložených hmotných věcí, krádeže drahých kovů, kapesní krádeže, krádeže jízdních kol apod. Rovněž je poměrně čtené výtržnictví, násilí proti úřední osobě, narušování veřejného pořádku apod. Vzrostl také počet loupeží, vloupání do objektů, vloupání do obydlí, vloupání do motorových vozů a nárůst byl také zaznamenán u trestných činů označovaných jako „toxi“. Nárůst byl také zaznamenán u trestné činnosti páchané prostřednictvím počítačové technologie.

Mezi rizikové oblasti v Českých Budějovicích patří především parkoviště, zábavní podniky a společnosti a navýšení kriminality bylo zaznamenáno také v oblasti Čtyři Dvory.

Mezi činnosti prevence kriminality Městské policie České Budějovice patří např. tematické přednášky určené pro děti a mládež v rámci mateřských, základních a středních škol, tematické přednášky určené pro seniory, informační činnost zaměřená na prevenci určená pro širokou veřejnost, spolupráce s médii, spolupráce s ostatními složkami v oblasti prevence kriminality a práce zaměřené na propagaci městské policie.

Městská policie České Budějovice si zakládá na neustálém vzdělávání strážníků působících v oblasti prevence kriminality. Strážníci v posledních dvou letech podstoupili vzdělávací akce, jako např. kurzy sebeobrany, kurz první pomoci, kurz krizového řízení a ochrany obyvatelstva, kurz zaměřený na zajištění bezpečnosti v obci a na predikci kriminality s využitím informační technologie, vstupní školení pro asistenty prevence kriminality a mnohé další.

Městská policie České Budějovice realizovala v roce 2016 a 2017 několik přednášek. Od roku 2016 se realizoval projekt „Ozbrojený útočník ve škole“, na který byla získána

dotace ve výši 650 000 Kč. Tento projekt se nerealizoval pouze na území Českých Budějovic, ale v rámci celého Jihočeského kraje.

Mezi další projekty, na kterých se podílí Jihočeský kraj, patří Asistent prevence kriminality, kterých na území krajského města České Budějovice působí v současné době šest. Asistent prevence kriminality je financován především z dotačního programu Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

V oblasti prevence kriminality nepůsobí jen veřejné subjekty, ale nezastupitelnou úlohu sehrávají také další subjekty, jako jsou neziskové organizace, dobrovolníci, akademická sféra, podniky, fyzické osoby apod.

Mezi silné stránky prevence kriminality patří např. kvalitní spolupráce mezi krajem a městem, intenzivní spolupráce a součinnost města, městské policie a ostatních subjektů, existence pracovních skupin prevence kriminality, úspěšné čerpání financí z dotací, snižující se kriminalita, zvyšující se počet objasněných případů, zavedení asistentů prevence kriminality a mnohé další. Mezi slabé stránky naopak patří např. nedostatek odpovědných osob za prevenci kriminality, absence legislativní úpravy, úbytek policistů v ulicích, zvyšující se administrativní náročnost, nedostatek inovativních projektů atd.

Příležitostí by mohla být podpora v oblasti rozvoje a vzájemné spolupráce mezi subjekty státní správy a samosprávy a neziskového sektoru, dále lepší medializace preventivních aktivit, rozvoj a udržení vybraných služeb sociální prevence, rozvoj specifických preventivních projektů či rozvoj dobrovolnictví v oblasti prevence kriminality. Hrozbou by naopak mohlo být snížení zájmu o prevenci kriminality a nezájem o spolupráci, náročná administrace a složitost systému, absence aktivit a projektů v oblasti prevence kriminality, další úbytek policistů v ulicích nebo zvýšení tolerance společnosti k sociálním nežádoucím jevům a kriminalitě obecně.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 83% oslovených policistů vykonávajících svou službu u Městské policie České Budějovice považují jejich preventivní činnost na území krajského města za důležitou a zároveň také dostatečnou. Jako postačující hodnotily tři čtvrtiny dotázaných plán prevence kriminality sestavovaný městskou policií na jednotlivé roky. Dle výsledků výzkumu se městská policie v krajském městě nejvíce zaměřuje na primární druh prevence kriminality, nejméně pak na terciální druh prevence kriminality. Důvodem pro upřednostňování primárního druhu prevence kriminality může být skutečnost, že prostřednictvím tohoto druhu prevence je možné ovlivnit

všechny občany, tedy i rizikové nebo ohrožené skupiny či dokonce již odsouzených jedince. Dále z dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvíce je realizován informativní typ prevence kriminality, který zvolila přesně polovina dotázaných. Dalšími typy jsou sociální a situační prevence kriminality. Většina respondentů se shodla také v tom, že realizované projekty městské policie jsou účinné. Lze tedy předpokládat, že policisté důvěřují činnostem vykonávaným v oblasti prevence kriminality a vidí v nich smysl. Více než polovina dotázaných (67%) by se pak ráda podílela na nových projektech v oblasti prevence kriminality.

9 Návrh na možné zefektivnění prevence kriminality

Přestože z aplikační části této bakalářské práce vyplynula úspěšnost současné prevence kriminality v krajském městě Jihočeského kraje, nachází se v této oblasti dle autora práce stále určité možnosti, které by mohly stávající situaci ještě zlepšit. Výhodou je, že České Budějovice mají jako krajské město poměrně velmi dobré finanční možnosti, které by mohla využít pro větší zajištění bezpečnosti občanů tohoto města.

Autorovým prvním návrhem je posílení pěších hlídek v nočních hodinách v rizikových oblastech, kterými je například oblast Čtyři Dvory, centrum Českých Budějovic, parky či bary. Vzhledem k tomu, že městská policie zaznamenala úbytek těchto pěších hlídek, bylo by vhodné snažit se posílit pracovní tým.

Dalším návrhem by bylo zvýšit informovanost obětí trestného činu. K tomu by mohla městská policie využít např. informační leták, který by poskytoval obětem trestného činu veškeré potřebné informace o tom, jak se mají zachovat v podobných situacích a na koho se mohou obrátit s žádostí o poskytnutí pomoci. Tyto informační letáky by pak mohly být umístěny na služebnách Policie ČR České Budějovice, Městské policie České Budějovice a příslušných orgánech. Rovněž by mohl být tento leták distribuován policisty, kteří zakročují na místě činu, přímo obětem.

Rovněž by bylo dobré, kdyby byly alespoň jedenkrát ročně pořádány diskuze se zástupci Policie ČR v Českých Budějovicích s občany města se zaměřením na prevenci kriminality. Dle autorova názoru by tyto diskuze občané města jistě ocenili a mohli by se dozvědět spoustu užitečných informací.

Dalším doporučením je pak pořádání přednášek trestaných jedinců ve školských zařízeních jako prevence kriminality mladistvých. Vzhledem k tomu, že do věznic je odepřen přístup osobám mladším 15ti let, bylo by potřeba zajistit převoz odsouzených přímo do škol, kde by se žáci mohli dozvědět některé detaily a zajímavosti od trestaných jedinců, což by mohlo mít pozitivní dopad v oblasti snížení kriminality mládeže.

Závěr

Hlavním cílem předkládané bakalářské práce byla analýza preventivních opatření přijatých v rámci působnosti Městské policie v Českých Budějovicích, posouzení jejich účinnosti a návrh nových možných řešení pro zvýšení efektivity za pomoci SWOT analýzy. Dílčím cílem je pak zmapování možného budoucího vývoje prevence kriminality z pohledu Městské policie České Budějovice.

Pro splnění hlavního cíle byly využity informace publikované na internetových stránkách analyzované městské policie, Zprávy o činnosti Městské policie České Budějovice, Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje a dále z dotazníkového šetření, které bude provedeno mezi asistenty prevence kriminality. Velmi důležitým hlediskem je názor již zmíněných asistentů prevence kriminality a kvalifikovaných preventistů na efektivnost aktuálních projektů zaměřených na prevenci kriminality a jejich možný budoucí vývoj.

Pro účely této práce byly stanoveny celkem tři hypotézy:

H1: Prevence kriminality, která je realizovaná Městskou policií České Budějovice je různorodá a není zaměřena pouze jedním směrem.

Z analýzy činností, jež vykonává městská policie na území krajského města České Budějovice, vyplynulo, že tyto činnosti jsou různorodé a nejsou zaměřeny pouze jedním směrem. Městská policie se v rámci prevence kriminality zaměřuje na odlišné typy i druhy preventivních aktivit. Svou pozornost věnuje jak široké veřejnosti, tak i ohroženým či rizikovým skupinám a v menší míře se orientuje i na trestané jedince.

Pracovníci v oblasti prevence kriminality, tzv. preventisté, pořádají různé přednášky nejen pro děti a žáky základních a středních škol, ale také pro seniory a celou širokou veřejnost. Mezi činnosti prevence kriminality Městské policie České Budějovice patří např. tematické přednášky určené pro děti a mládež v rámci mateřských, základních a středních škol, tematické přednášky určené pro seniory, informační činnost zaměřená na prevenci určená pro širokou veřejnost, spolupráce s médii, spolupráce s ostatními složkami v oblasti prevence kriminality a práce zaměřené na propagaci městské policie.

H2: Zaměstnanci na úseku prevence kriminality u Městské policie České Budějovice považují realizované i plánované preventivní projekty za účinný prostředek, kterým lze předejít páchání trestných činů.

Stanovená hypotéza se potvrdila na základě realizovaného dotazníkového šetření, z jehož výsledků vyplynulo, že policisté, kteří vykonávají svou službu u Městské policie České Budějovice, považují z 75% realizované i plánované projekty a programy v oblasti prevence kriminality za účinný prostředek, kterým se dá předcházet páchání trestných činů.

H3: Zaměstnanci ve službě Městské policie České Budějovice chtějí vytvářet nové projekty v oblasti prevence kriminality.

Tato hypotéza se potvrdila na základě dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 12 policistů vykonávajících službu u Městské policie České Budějovice, přičemž většina z nich vykonává svou službu v oblasti prevence kriminality. Z respondentů projevilo zájem o spoluúčasti na nových projektech 67% policistů.

Z výše uvedeného vyplývá, že všechny stanovené hypotézy byly v průběhu praktické části této bakalářské práce potvrzeny a rovněž došlo k naplnění cíle této závěrečné práce.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

1. DIANIŠKA, G. a kol. Kriminológia, 1. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009. ISBN 978- 80- 7380- 198- 4
2. CHMELÍK, J. a kol. Ekologická kriminalita a možnosti jejího řešení. Praha: Linde Praha a.s., 2005.
3. KAISER, G. Kriminologie, 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. ISBN 8071790028.
4. KOCÁBEK, P. Prevenci je patnáct. Hlásí se policie. 2008.
5. KUČHTA, J. a H. VÁLKOVÁ. Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-813-4
6. KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-813-4
7. MACEK, P., UHLÍŘ, L.: Dějiny obecních policí I. Praha: Police History, 2004. ISBN 978-80-74001-65-9
8. MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F.: Veřejné sbory. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-572-4
9. MOULISOVÁ, M. a I. ZOUBKOVÁ. Kriminologie a prevence kriminality. Praha: Armex Publishing, 2004. ISBN 80-86795-05-5
10. MUSIL, J. Kriminalistika. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-362-0.
11. MUSIL, J., KONRÁD, Z. SUCHÁNEK, J. Kriminalistika, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9
12. NOVOTNÝ, O. a. J. ZAPLETAL. Kriminologie. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-376-8.
13. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie, 3. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008.
14. POKORNÝ, V., TELCOVÁ, J. a A. TOMKO. Prevence sociálně patologických jevů: Manuál praxe. 3. Vyd. Brno: 2003. ISBN 80-86244-03-2
15. ZAPLETAL, J. a kol. Prevence kriminality, 1. vydání. Praha: Policejní akademie ČR, 2000.
16. ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologický slovník. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 251 s. ISBN 978-80-7380-312-4.

Elektronické zdroje:

1. Městská policie České Budějovice, 2018. Historie [online]. Dostupné z: <http://mpolicie.c-budejovice.cz/historie>
2. Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016-2020.
3. Zákon České národní rady č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.
4. Město České Budějovice. Prevence kriminality, 2018 [online]. Dostupné z: <http://www.c-budejovice.cz/prevence-kriminality-0>
5. Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje v roce 2015 – 2017.

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Systém prevence kriminality v ČR	21
Obrázek 2 - Organizační struktura Městské policie České Budějovice	27

Seznam grafů

Graf 1 - Počet loupeží v letech 2012-2016	36
Graf 2 - Považujete za důležitou preventivní činnost Městské policie České Budějovice?.....	44
Graf 3 - Je podle Vašeho názoru tato preventivní činnost dostatečná?.....	45
Graf 4 - Považujete plán prevence kriminality na jednotlivé roky, který je vyhotovován Vaší městskou policií za dostačující?.....	46
Graf 5 - Na jaký druh prevence se dle Vás zaměřujete nejvíce?	47
Graf 6 - Jaký typ prevence kriminality dle Vás realizujete v největší míře?	48
Graf 7 - Domníváte se, že projekty realizované i plánované Vaší městskou policií jsou účinným prostředkem, jak předejít páčání kriminality ve Vašem městě?	49
Graf 8 - Podílel byste se rád na nových projektech v oblasti prevence kriminality?	50
Graf 9 - Domníváte se, že by bylo potřeba posílit tým pracovníků v oblasti prevence kriminality ve Vašem městě?.....	51

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Projekty realizované v Českých Budějovicích v letech 2012 - 2017	38
Tabulka 2 - Počet asistentů prevence kriminality v městech Jihočeského kraje.....	39
Tabulka 3 - Silné a slabé stránky prevence kriminality	41
Tabulka 4 - Příležitosti a hrozby v oblasti prevence kriminality	42
Tabulka 5 - Považujete za důležitou preventivní činnost Městské policie České Budějovice?.....	43
Tabulka 6 - Je podle Vašeho názoru tato preventivní činnost dostatečná?	44
Tabulka 7 - Je u Vaší městské policie zřízena funkce manažera prevence kriminality?	45
Tabulka 8 - Považujete plán prevence kriminality na jednotlivé roky, který je vyhotovován Vaší městskou policií za dostačující?.....	46
Tabulka 9 - Na jaký druh prevence se dle Vás zaměřujete nejvíce?.....	47
Tabulka 10 - Jaký typ prevence kriminality dle Vás realizujete v největší míře?	47
Tabulka 11 - Domníváte se, že projekty realizované i plánované Vaší městskou policií jsou účinným prostředkem, jak předejít páčání kriminality ve Vašem městě?.....	48
Tabulka 12 - Podílel byste se rád na nových projektech v oblasti prevence kriminality?	49
Tabulka 13 - Domníváte se, že by bylo potřeba posílit tým pracovníků v oblasti prevence kriminality ve Vašem městě?	50

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník

Otázka č. 1: Považujete za důležitou preventivní činnost městské policie České Budějovice?

- Ano
- Ne

Pokud ano, je podle Vašeho názoru tato preventivní činnost dostatečná?

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne

Otázka č. 2: Je u Vaší městské policie zřízena funkce manažera prevence kriminality?

- Ano
- Ne

Otázka č. 3: Považujete konkrétní plán prevence kriminality na jednotlivé roky, který je vyhotovován Vaší městskou policií za dostačující:

- Ano
- Ne

Otázka č. 4: Na jaký druh prevence se dle Vás zaměřujete nejvíce? (uved'te jen jednu možnost)

- primární
- sekundární
- terciální

Otázka č. 5: Jaký typ prevence kriminality dle Vás realizujete v největší míře?

- sociální
- situační
- informativní

Otázka č. 6: Domníváte se, že projekty realizované i plánované Vaší městskou policií jsou účinným prostředkem, jak předejít páchání kriminality ve Vašem městě?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

Otázka č. 7: Podílel byste se rád na nových projektech v oblasti prevence kriminality?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

Otázka č. 8: Domníváte se, že by bylo potřeba posílit tým pracovníků v oblasti prevence kriminality ve Vašem městě?

- ano
- nedokážu posoudit
- ne